

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitárních věd

Bakalářská práce

**Regionální školství a jeho financování (případová studie
škol obce s rozšířenou působností Nové Město nad
Metují)**

Iveta HABROVÁ

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Iveta Habrová

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Hradec Králové

Název práce

Regionální školství a jeho financování (případová studie škol obvodu obce s rozšířenou působností Nové Město nad Metují)

Název anglicky

Regional education and its financing (case study of schools in the district of a municipality with extended powers: Nové Město nad Metují)

Cíle práce

Tématem bakalářské práce je problematika financování škol zřizovaných obcemi a úloha místních samospráv v regionálním školství. Výzkum bude zaměřen na školy správního obvodu obce s rozšířenou působností Nové Město nad Metují (Královéhradecký kraj). Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat školy zřizované obcemi zvoleného regionu.
2. Vyhodnotit reformu financování regionálního školství a její konkrétní dopady na fungování a financování škol.
3. Analyzovat vliv zřizovatelů na investice ve školách a zkvalitnění vzdělání.

Metodika

Práce bude postavena jako komparativní případová studie škol konkrétního obvodu obce s rozšířenou působností. Sběr dat proběhne pomocí studia dokumentů a dotazování ředitelů škol, učitelů a zaměstnanců obcí.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

vzdělávání; škola; školské zařízení; zřizovatel; obec; Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky; platy ve školství; systém financování, reforma financování

Doporučené zdroje informací

HAMERNÍKOVÁ, B. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2000. ISBN 80-902752-3-0.

HAMERNÍKOVÁ, B. – MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-497-0.

JANUSKA, M. Arising Need of Teachers to Actively Use Project Management Knowledge in Practice: the Case of the Czech Republic. *Economics and Sociology*, 2017, Vol.10, No.2, pp.153-164. DOI: 10.14254/2071-789X.2017/10-2/11.

KUČEROVÁ, S. Proměny územní struktury základního školství v Česku. Praha: Česká geografická společnost, 2012. ISBN 978-80-904521-8-3.

PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. – JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

PRŮCHA, J. *Vzdělávání a školství ve světě: základy mezinárodní komparace vzdělávacích systémů*. Praha: Portál, 1999. ISBN: 9788071782902.

VALENTA, J. *Financování a rozpočet školy*. 1. vyd. Karviná: Nakladatelství Paris, 2004. ISBN 80-239-2218-1.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 8. 3. 2021

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 8. 3. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 11. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Regionální školství a jeho financování (případová studie škol obce s rozšířenou působností Nové Město nad Metují)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03.2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za odborné vedení a za poskytnutí cenných rad a připomínek při zpracování této bakalářské práce. Velice oceňuji vstřícnost a trpělivost při konzultacích.

Dále bych ráda poděkovala Mgr. Václavu Kupkovi, který mi ochotně poskytl podkladové materiály a věnoval mi svůj čas. Rovněž děkuji všem respondentům za zodpovězení otázek.

Regionální školství a jeho financování (případová studie škol obce s rozšířenou působností Nové Město nad Metují)

Abstrakt

Práce se zabývá problematikou financování škol zřizovaných obcemi a úlohou místních samospráv v regionálním školství. Výrazný prostor je věnován změně financování škol od roku 2020 a odměňování učitelů.

Teoretická část je východiskem pro část praktickou a zabývá se školstvím jako důležitou součástí veřejného sektoru, legislativní úpravou regionálního školství v ČR a jeho financováním. Konkrétní výzkum je zaměřen na školy správního obvodu obce s rozšířenou působností Nové Město nad Metují (Královéhradecký kraj). Data byla získána studiem dokumentů a rozhovory se zaměstnanci škol a městského úřadu.

Výzkum ukázal, že změna financování přinesla větší stabilitu a předvídatelnost příjmů škol ze státního rozpočtu. V lepší pozici jsou zejména plně obsazené základní školy se všemi ročníky. Ředitelé mohou rozdělením tříd navýšit počet výukových hodin a přispět ke zkvalitnění výuky. Tu by měly podpořit i zvyšující se platy pedagogů.

Klíčová slova: Vzdělávání, škola, školské zařízení, zřizovatel, obec, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, platy ve školství, systém financování, reforma financování.

Regional education and its financing (case study of schools in the district of a municipality with extended powers: Nové Město nad Metují)

Abstract

The thesis deals with the issue of financing schools established by municipalities and the role of local governments in regional education. Significant space is devoted to changing the funding of schools from 2020 and the remuneration of teachers.

The theoretical part is the starting point for the practical part and deals with education as an important part of the public sector, the legislation of regional education in the Czech Republic and its financing. Specific research is focused on schools in the administrative district of the municipality with extended powers of Nové Město nad Metují (Hradec Králové Region). Data were obtained through a study of documents and interviews with school and municipal staff.

Research has shown that the change in funding has brought greater stability and predictability to school revenues from the state budget. In a better position are especially fully occupied primary schools with all grades. Principals can increase the number of teaching hours by dividing classes and contribute to improving teaching. This should also be supported by increasing salaries of teachers.

Keywords: Education, school, school facility, founder, municipality, Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic, salaries in education, financing system, financing reform.

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	15
3.1 Vzdělání	15
3.1.1 Legislativní úprava vzdělávání	16
3.2 Obec, její povinnosti a pravomoci	16
3.2.1 Zřízení školy	17
3.3 Financování škol	17
3.3.1 Příspěvek zřizovatele	18
3.3.2 Přímé neinvestiční výdaje ze státního rozpočtu.....	18
3.3.3 Úplata za vzdělávání a školské služby.....	20
3.3.4 Finanční fondy	21
3.3.4.1 Rezervní fond	21
3.3.4.2 Investiční fond	21
3.3.4.3 Fond odměn	22
3.3.4.4 Fond kulturních a sociálních potřeb	22
3.3.5 Granty a dotační programy	23
3.3.5.1 Financování z fondů EU	23
3.3.5.2 Dotační programy krajských úřadů a obcí.....	24
4 Vlastní práce.....	25
4.1 Obec s rozšířenou působností Nové Město nad Metují	25
4.2 Školy ORP Nové Město nad Metují	26
4.3 Počty dětí a žáků	29
4.3.1 Mateřské školy	29
4.3.2 Základní školy.....	31
4.4 Platy učitelů.....	32
4.4.1 Mzdové prostředky škol a školských zařízení v roce 2020	32
4.4.2 Průměrné platy	35
4.4.3 Nenárokové složky platu	39
4.5 PHmax a PHškoly	39
4.6 Financování z fondů EU	40
4.6.1 Šablony – operační program věda výzkum vzdělávání	40

5 Výsledky a zjištění.....	43
5.1 Je pravdivá častá deklarace růstu platu učitelů prezentovaná v mediích?	43
5.2 Jak se projevila změna financování na školách v ORP Nové Město nad Metují	45
5.3 Názory z řad poskytovatelů vzdělávání	47
6 Závěr.....	49
Seznam použitých zdrojů	51
7 Přílohy	53

Seznam obrázků

Obrázek 1	Mapa Královéhradecký kraj	25
Obrázek 2	Mapa ORP	25
Obrázek 3	Rekonstrukce půdních prostor ZŠ Komenského	42
Obrázek 4	Rekonstrukce půdních prostor – nově vzniklá učebna.....	42
Obrázek 5	Schéma spolupráce MAS Pohoda venkova se školami.....	48

Seznam tabulek

Tabulka 1	Vývoj počtu žáků ZŠ ve městě Nové Město nad Metují	31
Tabulka 2	Vývoj počtu žáků ZŠ ve SO ORP NMNM.....	32
Tabulka 3	Finanční prostředky na platy škol a ŠZ z rozpočtu města v roce 2020 (v tis. Kč)	34
Tabulka 4	Prostředky na platy škol a školských zařízení v roce 2020 celkem (v tis. Kč)	34
Tabulka 5	Průměrný plat zaměstnanců škol a ŠZ v letech 2014 až 2020.....	35
Tabulka 6	Průměrný plat pedagogů škol a ŠZ v letech 2014 až 2020.....	36
Tabulka 7	Průměrný plat učitelů ZŠ v letech 2014 až 2020.....	36
Tabulka 8	Průměrný plat učitelů MŠ v letech 2014 až 2020.....	37
Tabulka 9	Průměrný plat nepedagogů v letech 2014 až 2020	38
Tabulka 10	Průměrné platy pedagogů (učitelů, asistentů pedagoga a vychovatelů)	38
Tabulka 11	Nenárokové složky pedagogických pracovníků v roce 2020	39
Tabulka 12	Uskutečněné investiční projekty do novoměstský škol.....	41
Tabulka 13	Analýza meziročních změn platů pedagogických pracovníků	43
Tabulka 14	Horizontální analýza bazický index k roku 2014	44
Tabulka 15	Rozbor rozpočtu PHmax a PHškoly rok 2021	45

Seznam grafů

Graf 1	Vývoj počtu dětí v MŠ ve městě Nové Město nad Metují	30
Graf 2	Vývoj počtu dětí v MŠ v ORP Nové Město nad Metují.....	30
Graf 3	Vývoj počtu žáků celkem od školního roku 2007/2008 v základních školách	31
Graf 4	Vývoj počtu žáků celkem od školního roku 2007/2008 ve SO ORP	32
Graf 5	Podíl zřizovatele na mzdových prostředcích škol a školských zařízení v roce 2020	35
Graf 6	Průměrný plat zaměstnanců škol a ŠZ v letech 2014 až 2020	36
Graf 7	Průměrný plat pedagogů škol a ŠZ v letech 2014 až 2020.....	36
Graf 8	Průměrný plat učitelů ZŠ v letech 2014 až 2020.....	37
Graf 9	Průměrný plat učitelů MŠ v letech 2014 až 2020.....	37
Graf 10	Průměrné platy pedagogických pracovníků	39
Graf 11	Meziroční nárůst mezd pedagogů.....	43
Graf 12	Procentuální nárůst platů pedagogů srovnání s rokem 2014	44

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

DDM – Dům dětí a mládeže

ESF – Evropský sociální fond

ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj

EU – Evropská unie

IROP – Integrovaný regionální operační program

KÚ – Krajský úřad

M 3 – Výkaz o základní škole

MAP – Místní akční plán

MAS – Místní akční skupina

MŠ – Mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

NMNM – Nové Město nad Metují

ONIV – Ostatní neinvestiční výdaje

OON – Ostatní osobní náklady

ORP – Obec s rozšířenou působností
OŠKS – Oddělení školství, kultury a sportu
PO – Příspěvková organizace
P1c – 01 – Výkaz o evidenčním počtu zaměstnanců v regionálním školství
P1 – 04 – Čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství
PHmax – Maximální počet hodin přímé pedagogické činnosti, který může být škole financován ze státního rozpočtu
PHškoly – Skutečný počet hodin přímé pedagogické činnosti odpovídající pedagogickým pracovníkům v zaměstnaneckém poměru dané školy
S 1–01 – Výkaz o mateřské škole
SO – Správní obvod
SO ORP – Správní obvod obce s rozšířenou působností
ŠD – Školní družina
ŠK – Školní klub
ŠZ – Školské zařízení
R 43–01 – Výkaz o škole/školském zařízení a poskytovaných podpůrných opatřeních personálního charakteru a jejich finanční náročnosti pro rozpočtové účely
R 44–99 – Výkaz o změnách v poskytovaných podpůrných opatřeních a jejich finanční náročnosti
ZŠ – Základní škola
ZUŠ – Základní umělecká škola

1 Úvod

„Pamatuj si, že dokud budeme generálům platit víc než učitelům, nebude na světě mír.“ —
Jan Masaryk český politik 1886–1948.

Práce se zabývá financováním regionálního školství. Možností zřizovatele ovlivnit spokojenost učitelů a zvýšení kvality vzdělávání na svém území. Vzdělání považuji za jeden z největších zdrojů ke zlepšení kvality života jednotlivců i celé společnosti. Přesto se už od začátku poskytování této nelehké služby setkáváme s nedostatečným oceněním těch, kteří ho šíří. Z jakých peněz jsou placeni učitelé a jaké jiné náklady stát vynakládá na vzdělání? Má vliv počet dětí na příspěvek od státu nebo od zřizovatele? Co přináší nová reforma financování školství. Jak se tato reforma promítla na platech učitelů v konkrétních školách v našem regionu?

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem práce je problematika financování škol zřizovaných obcemi a úloha místních samospráv v regionálním školství. Výzkum je zaměřen na školy správního obvodu obce s rozšířenou působností Nové Město nad Metují (Královéhradecký kraj). Jedná se o poměrně malý správní obvod se zhruba 14 200 obyvateli. Podle hustoty zalidnění se řadí mezi významně venkovské regiony. Z 13 obcí správního obvodu má pouze jedna statut města (samotné Nové Město nad Metují). V regionu jsou tři základní školy s devíti ročníky a čtyři prvostupňové malotřídní školy.

Téma je zajímavé z několika důvodů. Od roku 2020 došlo k poměrně výrazné změně financování regionálního školství, ta má konkrétní dopad na školy i jejich zřizovatele. Často je rovněž zmiňován růst platového ohodnocení učitelů. Důvodem volby tématu je v neposlední řadě působení autorky na oddělení školství obce s rozšířenou působností.

Cílem práce je v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat školy zřizované obcemi zvoleného regionu.
2. Vyhodnotit reformu financování regionálního školství a její konkrétní dopady na fungování a financování škol.
3. Analyzovat vliv zřizovatelů na investice ve školách a zkvalitnění vzdělávání.

Práce hledá odpovědi na následující výzkumné otázky:

1. Jsou pravdivé časté deklarace růstu platu učitelů prezentované v médiích? Jaký je skutečný vývojový trend výše platů učitelů?
2. Jak se projevila změna financování na školách v ORP Nové Město nad Metují?

2.2 Metodika

Při vypracování práce byla použita metoda komparativní případové studie. (Drulák, 2008)
Jednotlivými řešenými případy jsou školy v daném území ORP Nové Město nad Metují.

Zvolené techniky výzkumu:

1) Studium dokumentů

- Dokumenty ORP
- Výroční zprávy a výkazy škol školských zařízení
- Dokumenty krajského úřadu – rozpočty škol a jejich vyúčtování
- Dokumenty ČR
Statistický úřad, dokumenty a výkazy MŠMT

2) Nestandardizované a polostrukturované rozhovory

- Ředitelé škol a ŠZ
- Učitelé a pracovníci škol
- Zástupci úředníků ORP

Základní otázky položené v polostrukturovaných rozhovorech jsou součástí přílohy (Příloha č. 1–8). Jedná se o otázky zaměřené na reformu financování, jak se projevila v konkrétní škole, jaká je spokojenost s přidělem nenárokových složek platu, zda budou ředitelé škol měnit PHškoly, jaký mají názor na dostupnost získávání grantů pro školy a školská zařízení. Jak se u škol zřizovaných městem Nové Město nad Metují projevilo snížení příspěvku na provoz o 5 % oproti minulému roku.

3 Teoretická východiska

3.1 Vzdělání

Vzdělávání je sférou společnosti, kde rozhodující úlohu představují veřejný sektor a nestátní neziskový sektor. Od soukromého sektoru se veřejný sektor odlišuje zaměřením na realizaci cílů, které nejsou z různých důvodů předmětem zájmu soukromých subjektů, anebo jsou uskutečňovány v tzv. veřejném zájmu. Veřejný sektor představuje část národního hospodářství, jež se nachází ve veřejném vlastnictví, rozhoduje se v ní veřejnou volbou a probíhá v ní veřejná kontrola. Nestátní neziskový sektor má podobný charakter jako sektor veřejný, byť jeho subjekty nemusí být nutně financovány z veřejných rozpočtů. Soukromý sektor a veřejný sektor koexistují v rámci tzv. smíšené ekonomiky vedle sebe. Subjekty veřejného sektoru by měly působit zejména v oblastech, kde „přirozeně absentuje“ trh (Hamerníková, Maaytová, 2010, s. 22-23).

Školství produkuje jako jedno z důležitých odvětví veřejného sektoru převážně veřejné (kolektivní) statky a přispívá tak rozhodujícím způsobem ke kultivaci lidského potenciálu. Z ekonomického hlediska se školství vyznačuje pomalou návratností vkládaných prostředků a rovněž obtížným měřením výstupů jako předpokladů pro poskytování příslušných zdrojů (finančních, materiálních či jiných). Pro měření dopadů vzdělávání do lidského kapitálu je možné např. použít metody počtu žáků nebo výše investičních a provozních výdajů. Obtížně se však zohledňuje kvalita výstupů ve vztahu k velikosti vstupů (Peková, Pilný, Jetmar 2008: s. 304-305). Financováním škol se zabývá mj. Jiří Valenta (2004) a možnostmi financování různých projektů rozvoje vzdělávání Martin Januska (2017). Socioprostorové aspekty vzdělávání a vliv základních škol na život lokálních společenství zkoumá např. Silvie Kučerová (2012).

Prioritním zájmem veřejného sektoru, který usiluje o všeobecný i hospodářský rozvoj je zabezpečení kvalitního vzdělání všech občanů. Vzdělanost obyvatel žijících v určitém území, je jednou z nepřímých známek rozvojového potenciálu daného území. Současný trh práce klade stále vyšší nároky na vzdělání, proto vzdělanost a vzdělání lidí vylepšují možnosti uplatnění na trhu práce. Vzdělání je také jedním z faktorů, který výrazně ovlivňuje potřeby lidí a jejich poptávku po veřejných i soukromých statcích a službách.

A na druhou stranu nabídka či příležitost ke kvalitnímu vzdělání, počínaje mateřskými školami, je jedním z důležitých faktorů kvality života, který posuzují lidé při rozhodování o tom, kde chtějí žít. Je tedy v zájmu obcí na svém území vybudovat co nejkvalitnější školy a školská zařízení jako službu svým občanům.

3.1.1 Legislativní úprava vzdělávání

V České republice je v oblasti vzdělávání nejdůležitější zákon 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání, v platném znění (dále jen školský zákon), který uvádí jako základní poskytovatele vzdělání „školy“ a „školská zařízení“.

„Druhy škol jsou mateřská škola, základní škola, střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky. MŠMT stanoví prováděcím právním předpisem typy škol podle jejich zaměření pro účely jejich označování.

Školské zařízení poskytuje služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí, nebo zajišťuje ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči. Školské zařízení uskutečňuje vzdělávání podle školního vzdělávacího programu“ (Školský zákon, 2020, § 7). Mezi druhy školských zařízení patří například školská zařízení pro zájmové vzdělávání (domy dětí a mládeže) nebo zařízení školního stravování (školní jídelny).

3.2 Obec, její povinnosti a pravomoci

Nejenže by obec měla mít prioritu budovat na svém území co nejlepší možnosti ke vzdělávání, obec má v §§ 178–179 školského zákona stanovenou povinnost zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětem a žákům s místem trvalého pobytu na jejím území.

„Obec buď zřizuje a zrušuje základní školu, nebo zajišťuje plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Obec musí též zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. V tomto případě obec zřídí mateřskou školu, nebo zajistí předškolní vzdělání v mateřské škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí“ (Školský zákon, 2020, §178).

„Dále obec na svém území může zřizovat i školy nebo školská zařízení, které běžně zřizuje kraj nebo ministerstvo, pokud prokáže materiální, finanční a personální zabezpečení orgánu, který vede rejstřík škol a školských zařízení. Nejčastěji se jedná o základní umělecké školy a domy dětí a mládeže“ (Školský zákon, 2020, § 179).

3.2.1 Zřízení školy

Zřídít na svém území školu má v pravomoci zastupitelstvo obce. Školu zřizuje jako příspěvkovou organizaci. (Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, 2020, § 27) Zastupitelstvo schvaluje zřizovací listinu školy, kde mimo jiné vymezuje majetek ve vlastnictví zřizovatele, který se předává škole k hospodaření (formou výpůjčky nebo svěřeného majetku), vymezuje zde práva ke svěřenému majetku a může zde povolit a vymežit doplňkovou činnost.

Zřizovatel podává žádost o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení, krajskému úřadu příslušnému dle sídla zřizované příspěvkové organizace do 30. září. V případě mateřských škol a školských zařízení ve správním řízení rozhodne o zápisu příslušný krajský úřad. V případě ostatních škol krajský úřad postoupí žádost se svým vyjádřením ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, a to do 30. listopadu, které poté o zápisu rozhodne (Štoček, Maršík, 2009, s. 13).

Zápisem do rejstříku škol a školských zařízení vzniká právo vydávat doklady o vzdělání. Vzniká i nárok na přidělení finančních prostředků ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu obce. Na území ORP jsou i školy soukromé a zřizované krajem. Tyto školy nejsou předmětem této práce.

3.3 Financování škol

Financování škol a školských zařízení, které jsou příspěvkovými organizacemi obcí:

- 1) Příspěvek zřizovatele
- 2) Státní rozpočet – transfery na přímé neinvestiční výdaje
- 3) Úplata za vzdělávání a školské služby
- 4) Fondy
- 5) Granty a dotace
- 6) Doplňková činnost a peněžní dary

3.3.1 Příspěvek zřizovatele

Zřizovatel přispívá ze svého rozpočtu do rozpočtu své příspěvkové organizace na provozní výdaje škol a školských zařízení. Jedná se zejména o výdaje za energie, opravu a údržbu, materiální výdaje, výdaje za služby.

Zřizovatel příspěvkové organizaci schválí při schvalování rozpočtu obce příspěvek na provoz vždy na jeden kalendářní rok, příspěvkem se rozumí finanční prostředky určené na financování neinvestičních výdajů příspěvkové organizace. Výši příspěvku stanoví zřizovatel na základě požadavků PO a také dle možností a priorit zřizovatele.

Pojmem provozní výdaje v oblasti školství chápeme všechny neinvestiční výdaje, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu (přidělené prostřednictvím KÚ). Jedná se především o neinvestiční výdaje spojené s provozem budovy, v níž se uskutečňuje vzdělávání nebo školské služby, s jejími opravami a údržbou, s pořízením, provozem, opravami a údržbou movitého majetku, který škola nebo školské zařízení využívá ke své činnosti.

Vedle toho je zřizovatel škol a školských zařízení povinen zabezpečit i investiční výdaje. Starat se o budovy, které v našem případě mají všechny školy a školská zařízení ve výpůjčce od svého zřizovatele (Štoček, Maršík, 2009, s. 59).

3.3.2 Přímé neinvestiční výdaje ze státního rozpočtu

Od roku 2019 měla platit reforma nového financování regionálního školství, u které zákon č. 167/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů posunul účinnost o 1 rok, tj. na 1. ledna 2020. Tato reforma mění dosavadní normativy na žáka (stanovená decentralizací příslušnými krajskými úřady) na centrální stanovení celorepublikových normativů dle počtu tříd. Podle starého modelu (krajské normativy) se financují DDM, ŠK a ŠJ.

Účelem nového financování bylo zabránění mezikrajových rozdílů ve financování učitelů. Zejména kraje s velkým množstvím malých příhraničních škol pak stanovovaly o hodně nižší normativy na žáka, než byly normativy republikové.

Rok 2019 byl rokem přechodovým, financování probíhalo jako doposud stanovením republikových a krajských normativů. Odměňování však bylo posíleno o 3 rozvojové programy:

1. Rozvojový program na vyrovnání mezikrajových rozdílů v odměňování MŠ, ZŠ, ŠD a SŠ.
2. Rozvojový program pro MŠ, možnost rozšíření provozu MŠ a pokrytí nákladů na překryvy.
3. Rozvojový program pro ZŠ a SŠ na zohlednění „náběhu PHmax“.

Proto by se nárůst příspěvků na platy, a tím i zvýšení platů, měl projevit už v roce 2019.

Od 1. 1. 2020 stanovuje podle § 161 odst. 3 školského zákona výši prostředků pro jednotlivé školy a školní družiny složenou z těchto částí:

- prostředků pro pedagogy ve školách a školní družině
- prostředků pro nepedagogy ve školách
- prostředků na ostatní neinvestiční výdaje ve školách
- prostředků na podpůrná opatření

Pro školy jsou zásadní dvě normativní veličiny:

1. PHmax – maximální počet hodin přímé pedagogické činnosti, který může být škole financován ze státního rozpočtu.
2. PHškoly – skutečný počet hodin přímé pedagogické činnosti odpovídající pedagogickým pracovníkům v zaměstnaneckém poměru dané školy (dle výkazu P1c – 01).

Tyto normativy stanoví MŠMT v návaznosti na výkonové výkazy. Stanoví PHmax a dle výkazů P1c-01 vypočítá příslušné PHškoly. Rozpočet je tedy stanoven do limitu PHmax. V případě, že škola vykazuje PHškoly vyšší než PHmax – rozpočet je roven právě PHmax. V případě, že škola vykazuje PHškoly nižší nebo roven PHmax – dostává finance ve výši PHškoly (MŠMT, Metodika k reformě financování, 2020).

Od roku 2020 je objem finančních prostředků na tarifní platy pedagogických pracovníků přidělován podle skutečně vykázaných úvazků v jednotlivých platových třídách a platových stupních ve výkaze P1c-01. V případě, že škola počtem vykázaných úvazků překročí stanovený maximální počet hodin podle nařízení vlády, je škole objem finančních prostředků na tarifní platy odpovídajícím způsobem snížen. Dále škola obdrží na pedagogické pracovníky normativně stanovený objem finančních prostředků na ostatní nárokové a nenárokové složky platu (příplatky za vedení, zvláštní a ostatní příplatky, osobní příplatky, odměny). Mimo to obdrží škola, v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, finanční prostředky na podpůrná opatření, vykázaná ve výkazech R 43–01 a R 44–99 (Vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení).

MŠMT garantuje, že každá škola obdrží na pedagogické pracovníky nejen finanční prostředky na tarifní platy, ale i na další nárokové a nenárokové složky platu. Ředitel školy tak nebude muset řešit situaci, že objem finančních prostředků stanovený prostřednictvím krajských normativů nepokryje ani tarifní platy pedagogů školy. Změnou principu stanovení rozpočtu jednotlivým školám však není dotčena rozhodovací pravomoc ředitele školy, a tedy i po změně financování škol bude záležet výhradně na řediteli školy, jak s přidělenými finančními prostředky naloží. Z tohoto důvodu nebylo možné odhadnout jaký dopad reforma bude mít na určitou konkrétní osobu, zejména v oblasti nenárokové složky platu (osobní příplatky a odměny).

3.3.3 Úplata za vzdělávání a školské služby

Dle § 123 odst. 2 a 3 školského zákona, je možné požadovat úplatu za vzdělávání. *„Vzdělávání, které neposkytuje stupeň vzdělání, lze poskytovat za úplatu, která je příjmem právnické osoby vykonávající činnost dané školy nebo školského zařízení. Vzdělávání v mateřské škole zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí se dítěti poskytuje bezúplatně od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku.“* (Školský zákon, 2020, § 123).

Výši úplaty stanoví ředitel školy nebo školského zařízení. Ten může rovněž rozhodnout o snížení nebo prominutí úplaty, a to zejména v případě žáků nebo dětí se sociálním znevýhodněním.

3.3.4 Finanční fondy

Dle § 29 zákona 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů tvoří příspěvkové organizace následující fondy:

- Rezervní fond
- Investiční
- Fond odměn
- Fond kulturních a sociálních potřeb

3.3.4.1 Rezervní fond

Rezervní fond se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku, sníženého o případné převody do fondu odměn. Zlepšený výsledek hospodaření příspěvkové organizace je vytvořen tehdy, jestliže skutečné výnosy jejího hospodaření jsou spolu s přijatým provozním příspěvkem větší než její provozní náklady. Rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření do rezervního fondu a do fondu odměn schvaluje zřizovatel. (Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, 2020, §30) Zdrojem rezervního fondu mohou být též peněžní dary a prostředky převedené podle (Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, 2020, § 28 odst. 6). Účetně pak organizace vede dva rezervní fondy – rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření na účtu 413 a rezervní fond z ostatních titulů na účtu 414 (Svobodová, 2013, s. 180).

3.3.4.2 Investiční fond

„Fond investic vytváří příspěvková organizace k financování svých investičních potřeb.

Jeho zdrojem jsou:

- a) peněžní prostředky ve výši odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku⁴) prováděné podle zřizovatelem schváleného odpisového plánu,*
- b) investiční příspěvek z rozpočtu zřizovatele,*
- c) investiční dotace ze státních fondů a jiných veřejných rozpočtů,*
- d) příjmy z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného majetku, jestliže to zřizovatel podle svého rozhodnutí připustí,*

e) peněžní dary a příspěvky od jiných subjektů, jsou-li určeny nebo použitelné k investičním účelům,

f) příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku ve vlastnictví příspěvkové organizace, g) převody z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem“, (Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, 2020, § 31).

Zřizovatel může v souladu s § 31 odst. 2 písmena c) nařídit příspěvkové organizaci odvod z investičního fondu do svého rozpočtu“, (Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, 2020, § 31).

3.3.4.3 Fond odměn

„Fond odměn je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace, a to do výše jeho 80 %, nejvýše však do výše 80 % objemu prostředků na platy stanoveného zřizovatelem nebo zvláštním právním předpisem, a peněžními dary účelově určenými na platy“, (Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, 2020, § 32).

Převod peněžních prostředků do fondu odměn schvaluje zřizovatel.

3.3.4.4 Fond kulturních a sociálních potřeb

Fond kulturních a sociálních potřeb je ze zákona tvořen ve výši 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů.

„Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen základním přidělem na vrub nákladů příspěvkové organizace z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci (od roku 2018, 2 %).

Fond kulturních a sociálních potřeb je naplňován zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem. Vyúčtování skutečného základního přidělu se provede v rámci účetní závěrky.

Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb a je určen zaměstnancům v pracovním poměru k příspěvkové organizaci, žákům středních odborných učilišť a učilišť, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu

třetího stupně pracovali u příspěvkové organizace, případně rodinným příslušníkům zaměstnanců a jiným fyzickým nebo i právnickým osobám“, (Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, 2020, § 33).

3.3.5 Granty a dotační programy

Dalším významným finančním zdrojem jsou různé granty a dotační programy.

3.3.5.1 Financování z fondů EU

Evropská unie podporuje projekty, které povedou ke zkvalitnění a modernizaci vzdělávání a k posílení konkurenceschopnosti na našem území. Hlídaní projektů a správné vyplnění žádostí patří k nelehkým úkolům žadatele. Ve sledovaném území funguje MAS Pohoda venkova, z. s., které je prostředníkem a pomocníkem pro rozvoj a získávání financí do daného území. Průzkumem potřeb vznikl na našem území Místní akční plán vzdělávání Novoměstsko, který je prioritně zaměřen na rozvoj kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků do 15 let. Zahrnuje oblasti včasné péče, předškolního a základního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání. Místní akční plán stanovuje priority a jednotlivé kroky nutné k dosažení cílů vzdělávací politiky v území na základě místní potřebnosti a naléhavosti, lokálních přínosů a podloženosti reálnými daty a analýzami z území. (MAS Pohoda venkova, Co jsou šablony, 2021).

Mezi nejvýznamnější programy v získávání financí do škol patří:

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání – dále jen OP VVV, je víceletým tematickým programem v kompetenci MŠMT, jehož prostřednictvím lze získat finanční prostředky z Evropských strukturálních fondů (ESF). Jedná se o tzv. šablony, projekty zjednodušeného vykazování, jsou jedním z možných zdrojů, prostřednictvím kterých mohou školy a školská zařízení získat finanční prostředky na svoji činnost. Se Šablonami mají školy bohaté zkušenosti, neboť již probíhají Šablony III.

„OP VVV se zaměřuje na rozvoj vzdělávání s důrazem na zlepšení klíčových kompetencí absolventů a na posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů. Tento operační program se snaží transformovat systém českého vzdělávání a zajistit rovné příležitosti ve vzdělávání a podpoře vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Školy mohou využít finanční podporu na vybavení výzkumných pracovišť, budování nových výzkumných

pracovišť a zvyšování kapacity terciárního vzdělávání“, (MAS Pohoda venkova, Co jsou šablony, 2021).

Čerpání v projektu OP VVV (příspěvek EU) pro celou ČR k 31.01.2021: celková alokace finančních prostředků 72 362 904 061 Kč podíl vyplacených prostředků na celkové alokaci 57 355 558 994 Kč (MŠMT, Informace o čerpání 2014-2020, 2021).

Integrovaný regionální operační program (dále jen IROP) má zájem vyvážit rozvoj celého území České republiky a zajistit udržitelný rozvoj obcí a regionů. Cílem podpory v oblasti školství je zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení a opatření vedoucí k sociální inkluzi.

Čerpání v projektu IROP (příspěvek EU) pro celou ČR k 31.01.2021: celková alokace finančních prostředků 124 490 281 831 Kč podíl vyplacených prostředků na celkové alokaci 68 044 977 436 Kč (MŠMT, Informace o čerpání 2014-2020, 2021).

3.3.5.2 Dotační programy krajských úřadů a obcí

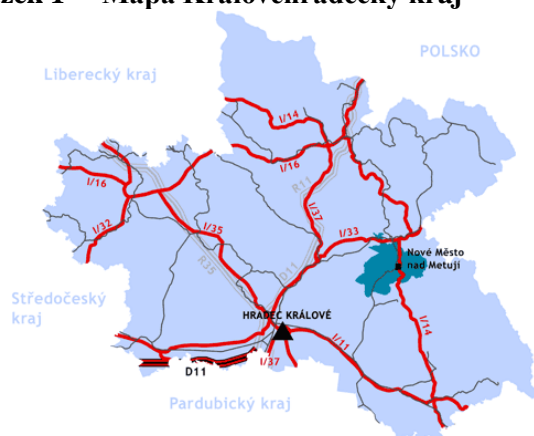
Krajské úřady a obce také vypisují dotační programy převážně na podporu určité části vzdělávání a mimoškolních aktivit. Naše obec vypisuje dotace v oblasti Prevence rizikového chování, Krajský úřad pak například v oblasti rovného přístupu ke vzdělávání, etická výchova apod. Částky podpory jsou zde v řádu desítek tisíc Kč (Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Dotační portál, 2020).

4 Vlastní práce

4.1 Obec s rozšířenou působností Nové Město nad Metují

Správní obvod obce s rozšířenou působností Nové Město nad Metují (dále jen SO ORP Nové Město nad Metují) se rozkládá ve východní části Královéhradeckého kraje a zahrnuje celkem 13 obcí (Bohuslavice, Černčice, Jestřebí, Libchyně, Mezilesí, Nahořany, Nové Město nad Metují, Provodov-Šonov, Přibyslav, Sendraž, Slavětín nad Metují, Slavoňov, Vršovka), z nichž statut města má pouze Nové Město nad Metují. (Obrázek 1 a 2).

Obrázek 1 Mapa Královéhradecký kraj

Zdroj: Dokumenty ORP NMNM

Obrázek 2 Mapa ORP

Zdroj: Dokumenty ORP NMNM

4.2 Školy ORP Nové Město nad Metují

V SO ORP Nové Město nad Metují je obcemi zřízeno 11 škol a 1 školské zařízení.

Základní škola Nové Město nad Metují, Komenského 15, okres Náchod (dále jen ZŠ Komenského) je úplná škola s 9 postupnými ročníky. Zřizovatelem je město Nové Město nad Metují. Škola byla slavnostně otevřena 11. září 1892. Součástí školy je školní družina a školní klub. Školní stravování zajišťuje společnost „Scolarest – zařízení školního stravování spol, s r.o.“. Ve škole pracuje žákovský parlament. Ke své práci mohou žáci i vyučující využívat odborné učebny, školní dílny, keramickou dílnu a žákovskou kuchyňku. Škola vyučuje podle vlastního vzdělávacího programu, který má název „Základní škola“. Kapacita školy uvedená v rejstříku škol a školských zařízení je 550 žáků. IČO organizace: 00 857 699, internetové stránky: www.zskom.cz

Základní škola Nové Město nad Metují, Školní 1000, okres Náchod (dále jen ZŠ Malecí) je rovněž úplná škola s devíti postupnými ročníky. Zřizovatelem je město Nové Město nad Metují. Jedná se o školu sídlištního typu, která byla postavena novoměstskými občany v rámci „akce Z“. Ve školním roce 1985–86 byl otevřen první pavilon, v roce 1986–87 začalo školní vyučování i ve všech ostatních pavilonech. Součástí školy je školní družina, školní klub a školní jídelna. Škola vyučuje podle vlastního vzdělávacího programu „Malecí“. Kapacita školy uvedená v rejstříku škol a školských zařízení je 540 žáků. IČO organizace: 00 857 858, internetové stránky: www.zsmaleci.cz

Základní škola a Mateřská škola Krčín (dále jen ZŠ a MŠ Krčín) vznikla splynutím dvou právních subjektů (Základní školy Nové Město nad Metují, Žižkovo náměstí 1, okres Náchod a Mateřské školy, Nové Město nad Metují, 1. máje 100) ke dni 01.02 2009. Zřizovatelem je město Nové Město nad Metují. ZŠ a MŠ Krčín se skládá ze tří součástí – ZŠ Krčín, MŠ Krčín a MŠ Vrchoviny. ZŠ Krčín je úplná základní škola s pěti třídami 1. stupně (po jedné v každém ročníku) a osmi třídami 2. stupně (dvě třídy v každém ročníku), vyučuje podle vlastního vzdělávacího programu „Ruku v ruce za vzděláním“. Součástí školy je školní družina, školní klub a školní jídelna, která zajišťuje stravování i pro MŠ Krčín. MŠ Krčín zajišťuje předškolní vzdělávání podle vlastního vzdělávacího programu „Za poznáním krůček po krůčku“. Mateřská škola se nachází cca 200 m od budovy základní školy, součástí mateřské školy je školní jídelna – výdejna, kam se strava dováží ze školní jídelny v základní škole. MŠ Vrchoviny pracuje podle vlastního

vzdělávacího programu „Letem světem se školkou“. Součástí školy je školní jídelna. Kapacita školy uvedená v rejstříku škol a školských zařízení je pro mateřskou školu 101 dětí a pro základní školu 390 žáků. IČO organizace: 72 020 865, internetové stránky: www.zmskrcin.cz

Mateřská škola, Nové Město nad Metují, Rašínova 600 (dále jen MŠ Rašínova) je mateřská škola se 6 třídami, v provozu je od roku 1967. Zřizovatelem je město Nové Město nad Metují. Škola pracuje podle vlastního vzdělávacího programu „Je nám dobře na světě“. Součástí školy je školní jídelna. Kapacita školy uvedená v rejstříku škol a školských zařízení je 156 dětí. IČO organizace: 75 004 674, internetové stránky: www.msrasinoava.cz

Mateřská škola, Nové Město nad Metují, Na Františku 845 (dále jen MŠ Na Františku) je mateřská škola se 3 třídami, součástí školy je odloučené pracoviště MŠ Pod Výrovem 1062, kde je umístěna jedna další třída. Provoz školy byl zahájen 01.09.1976. Zřizovatelem je město Nové Město nad Metují. Škola pracuje podle vlastního vzdělávacího programu „Jen si děti všimněte“. Součástí školy je školní jídelna. Pracoviště MŠ Pod Výrovem je umístěno v rodinné vile z roku 1926 v okrajové části města, je zde rovněž školní jídelna. Pracuje podle vzdělávacího programu „Barevný svět sovičky Rozárky“. Kapacita školy uvedená v rejstříku škol a školských zařízení byla 122 dětí, po stavebních úpravách v srpnu 2011 byla kapacita s platností od 01.09.2011 navýšena na 131 dětí. IČO organizace: 71 010 076, internetové stránky: www.msfrantisek.cz

Základní škola a mateřská škola Bohuslavice, okres Náchod (dále jen ZŠ a MŠ Bohuslavice) vznikla sloučením dvou právních subjektů, Základní školy Bohuslavice, okres Náchod a Mateřské školy Bohuslavice ke dni 01.08.2012. Nástupnickou organizací se stala Základní škola Bohuslavice, okres Náchod, která ode dne sloučení nese název základní škola a mateřská škola Bohuslavice, okres Náchod. Zřizovatelem je obec Bohuslavice nad Metují. Základní škola je trojtřídní a poskytuje vzdělání žákům od 1. do 5. ročníku, součástí školy je školní družina a školní jídelna. Škola vyučuje podle školního vzdělávacího programu „Tvořivá škola – škola pro život“. Mateřská škola pracuje podle vzdělávacího programu s názvem „Svět jako v pohádce“, má sídlo v samostatné budově v těsné blízkosti základní školy, její součástí je školní jídelna. Kapacita školy uvedená

v rejstříku škol a školských zařízení je pro mateřskou školu 60 dětí a pro základní školu 100 žáků. IČO organizace: 71 003 223, internetové stránky: www.zsmsbohuslavicenm.cz

Základní škola a Mateřská škola, Černčice, okres Náchod (dále jen ZŠ a MŠ Černčice). Zřizovatelem je obec Černčice. Základní škola je dvojtřídní a poskytuje vzdělání žákům od 1. do 5. ročníku, součástí školy je školní družina a školní jídelna – výdejna. Škola vyučuje podle školního vzdělávacího programu „Okno poznání“. Mateřská škola pracuje podle vzdělávacího programu „Cesta“ a má sídlo v samostatné budově v blízkosti základní školy, její součástí je školní jídelna. Kapacita školy uvedená v rejstříku škol a školských zařízení je pro mateřskou školu 35 dětí a pro základní školu 45 žáků. IČO organizace: 70 986 134, internetové stránky: www.skolacerncice.cz

Základní škola a Mateřská škola, Nahořany, okres Náchod (dále jen ZŠ a MŠ Nahořany). Zřizovatelem je obec Nahořany. Základní i mateřská škola mají sídlo v jedné budově, kde je zároveň školní družina a školní jídelna. Základní škola je dvojtřídní a poskytuje vzdělání žákům od 1. do 5. ročníku, vyučuje podle školního vzdělávacího programu s názvem „Naše škola“. Mateřská škola pracuje podle vzdělávacího programu „Co je to svět?“ Kapacita školy uvedená v rejstříku škol a školských zařízení je pro mateřskou školu 21 dětí a pro základní školu 35 žáků. IČO organizace: 70 990 824, internetové stránky: www.zakladniskola.info/nahorany

Základní škola a Mateřská škola Provodov-Šonov, okres (dále jen ZŠ a MŠ Provodov-Šonov). Zřizovatelem je obec Provodov-Šonov. Základní škola má sídlo v části obce Provodov, je pětitřídní a poskytuje vzdělání žákům od 1. do 5. ročníku, součástí školy je školní družina a školní jídelna – výdejna. Škola vyučuje podle školního vzdělávacího programu „Naše škola“. Mateřská škola pracuje podle vzdělávacího programu „Zdravé a spokojené dítě“ a má sídlo v samostatné budově v části obce Šonov, její součástí je školní jídelna. Kapacita školy uvedená v rejstříku škol a školských zařízení je pro mateřskou školu 50 dětí a pro základní školu 80 žáků. IČO organizace: 70 986 134, internetové stránky: www.zsprovodovsonov.cz

Mateřská škola Slavoňov (dále jen MŠ Slavoňov). Zřizovatelem je obec Slavoňov, jedná se o jednotřídní mateřskou školu, jejíž kapacita uvedená v rejstříku škol a školských zařízení 36 dětí. Škola pracuje podle školního vzdělávacího programu s názvem „Náš

barevný rok.“ IČO organizace: 70 985 847, internetové stránky:

www.slavonov.cz/matrska-skola

Základní umělecká škola Bedřicha Smetany Nové Město nad Metují, Husovo nám. 1209, okres Náchod (dále jen ZUŠ B. Smetany) je škola, která poskytuje základy vzdělání v těchto uměleckých oborech: hudebním, tanečním, výtvarném a literárně dramatickém. Součástí školského zařízení je odloučené pracoviště v České Skalici, kde pracuje obor hudební a taneční. Kapacita ZUŠ B. Smetany uvedená v rejstříku škol a školských zařízení je 700 žáků. Školské zařízení pracuje podle vzdělávacího programu „ZUŠlechťujeme dětské duše“. IČO organizace: 66 289 483, internetové stránky: www.zusnovemesto.cz

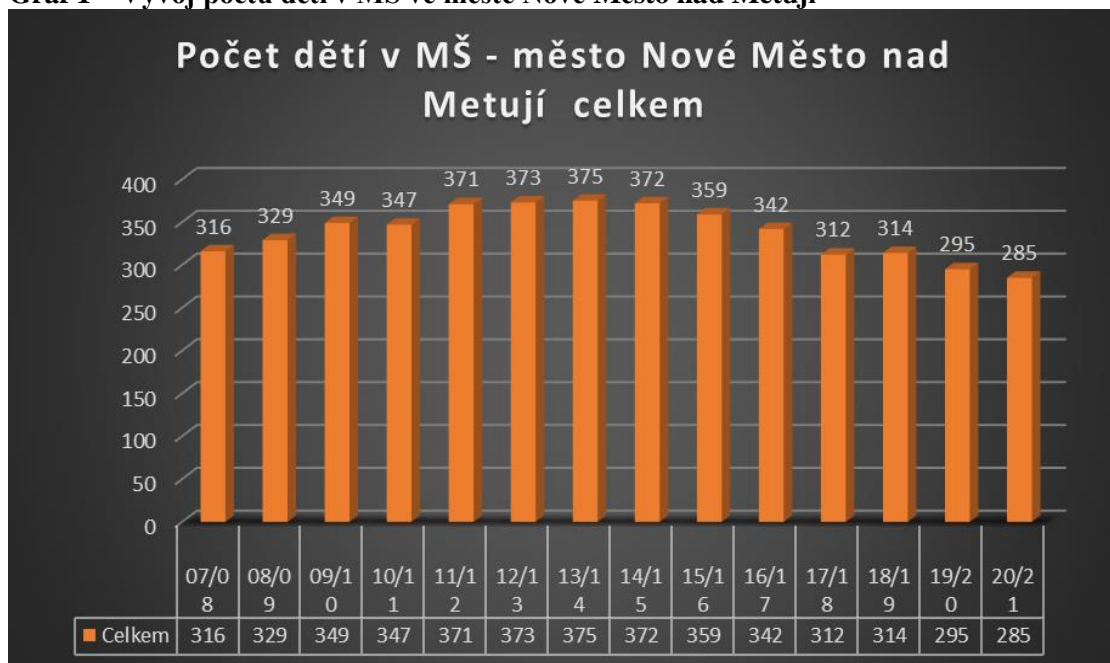
Dům Děti a mládeže Stonožka, Nové Město nad Metují, Malecí 588 (dále jen DDM Stonožka) je školské zařízení, které poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. IČO organizace: 71 010 106, internetové stránky: www.ddmstonozkanm.cz

4.3 Počty dětí a žáků

4.3.1 Mateřské školy

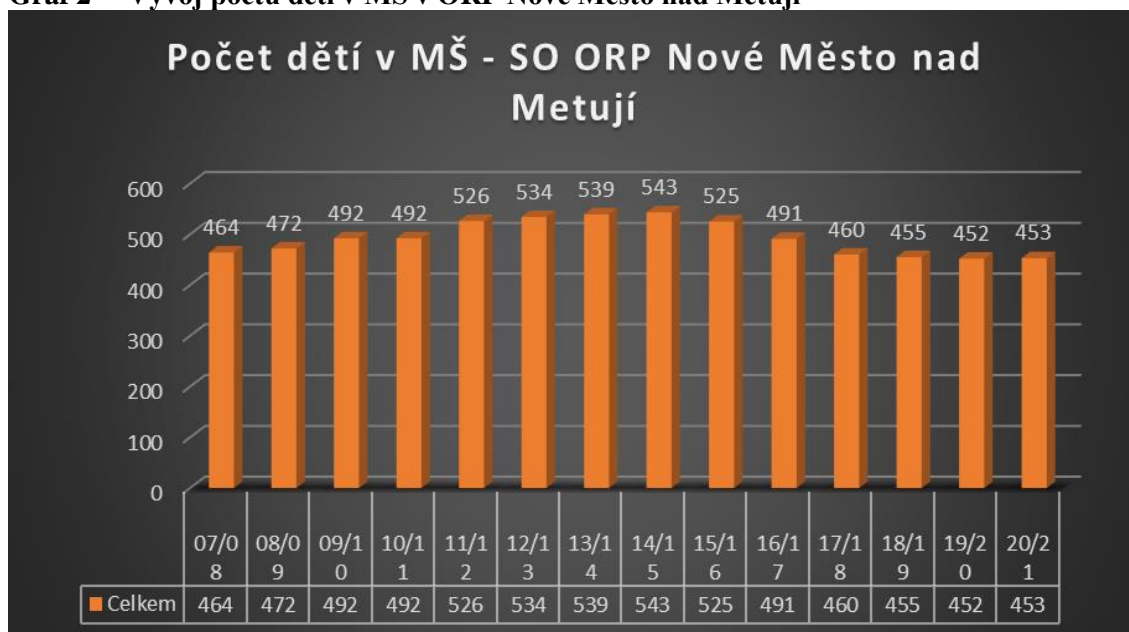
Nejvyšší počet dětí v mateřských školách v Novém Městě nad Metují byl ve školním roce 2013/2014 (375 dětí). V následujících letech počet klesal, ve školním roce 2020/2021 navštěvuje mateřské školy v Novém Městě nad Metují 285 dětí (Graf 1), což je pokles o 90 dětí. V celém SO ORP Nové Město nad Metují je situace obdobná, nejvíce dětí v mateřských školách bylo ve školním roce 2014/2015 (543 dětí), poté počet klesal až na 452 dětí ve školním roce 2019/2020, což je pokles o 91 dětí (Graf 2). Z výše uvedených počtů dětí vyplývá, že pokles je způsoben situací v Novém Městě nad Metují, počet dětí ve vesnických mateřských školách je více méně stabilní. Ve školním roce 2020/2021 došlo v ORP Nové Město nad Metují k zastavení poklesu počtu dětí v MŠ (Výkazy o mateřské škole S 1–01).

Graf 1 Vývoj počtu dětí v MŠ ve městě Nové Město nad Metují

Zdroj: Dokumenty OŠKS NMNM (výkazy S1 – 01) – vlastní zpracování

Graf 2 Vývoj počtu dětí v MŠ v ORP Nové Město nad Metují

Zdroj: Dokumenty OŠKS NMNM (výkazy S1 – 01) – vlastní zpracování

4.3.2 Základní školy

Za sledované období je nejvyšší počet žáků v základních školách v Novém Městě nad Metují ve školním roce 2020/2021 (Tabulka 1) 1031 žáků což je o 18 žáků více než v roce 2019/2020 a o 129 žáků více než ve školním roce 2009/2010, kdy byl počet žáků ve sledovaném období nejnižší, zobrazeno v grafu (Graf 3). (Výkazy o základní škole M 3).

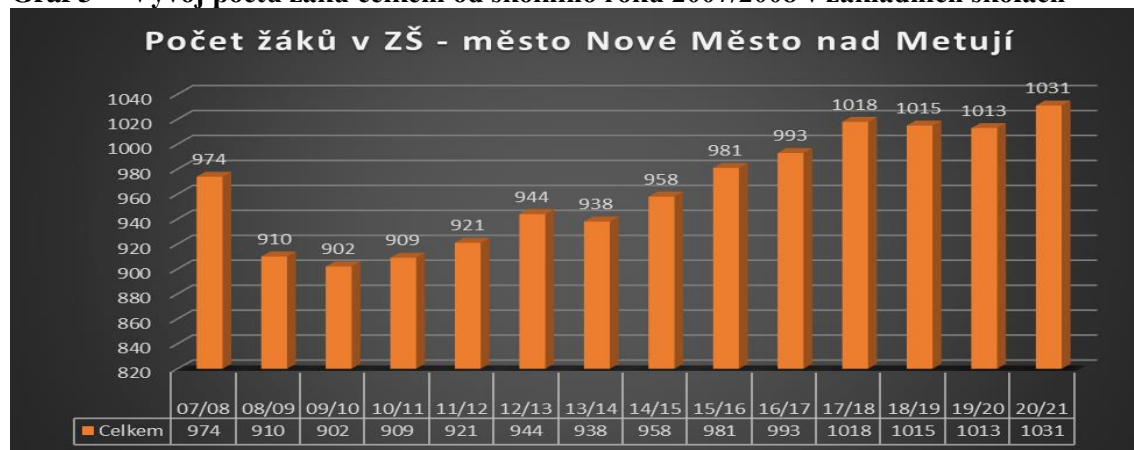
V celém SO ORP Nové Město nad Metují je situace trochu jiná, nejvíce žáků v základních školách bylo ve školním roce 2017/2018 (1214 žáků), poté počet mírně klesal až na 1205 žáků ve školním roce 2020/2021, což je pokles o 9 žáků. (Tabulka 2 a Graf 4).

Tabulka 1 Vývoj počtu žáků ZŠ ve městě Nové Město nad Metují

Ročník	Školní rok													
	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21
1.	98	87	95	100	96	127	100	105	116	111	106	82	86	97
2.	101	96	88	92	99	96	123	99	102	116	115	107	83	86
3.	77	100	95	84	96	102	96	120	101	104	117	115	105	84
4.	100	81	99	96	84	98	103	97	118	102	104	122	118	104
5.	111	96	82	96	100	83	99	103	93	117	103	102	123	119
6.	106	113	122	102	107	115	104	113	120	110	138	126	125	158
7.	109	105	110	123	104	104	113	105	115	122	110	133	127	127
8.	127	109	106	113	125	99	106	112	107	110	117	111	136	127
9.	145	123	105	103	110	120	94	104	109	101	108	117	110	129
Celkem	974	910	902	909	921	944	938	958	981	993	1018	1015	1013	1031

Zdroj: Dokumenty OŠKS NMNM (výkazy M 3) – vlastní zpracování

Graf 3 Vývoj počtu žáků celkem od školního roku 2007/2008 v základních školách

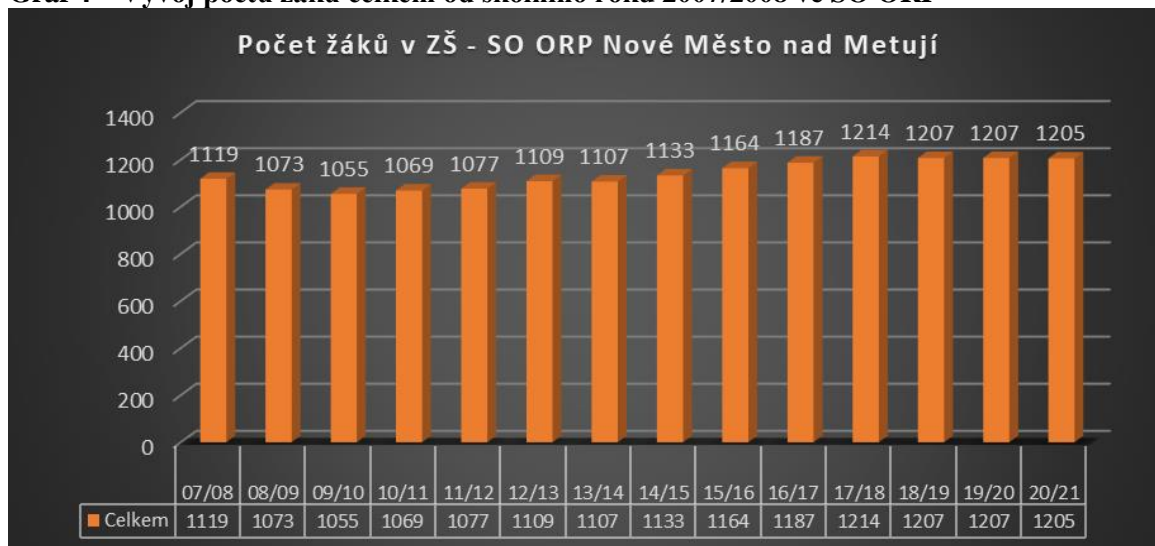
Zdroj: Dokumenty OŠKS NMNM (výkazy M 3) – vlastní zpracování

Tabulka 2 Vývoj počtu žáků ZŠ ve SO ORP NMNM

Ročník	Školní rok													
	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21
1.	130	126	122	139	122	164	141	141	163	157	141	125	122	120
2.	124	129	126	119	139	123	159	139	137	161	160	141	125	121
3.	103	125	131	120	121	140	123	156	141	137	161	159	137	126
4.	139	108	123	130	120	124	139	123	153	140	137	163	160	134
5.	136	135	110	120	129	120	128	140	119	149	142	132	165	163
6.	106	113	122	102	107	115	104	113	120	110	138	126	125	158
7.	109	105	110	123	104	104	113	105	115	122	110	133	127	127
8.	127	109	106	113	125	99	106	112	107	110	117	111	136	127
9.	145	123	105	103	110	120	94	104	109	101	108	117	110	129
Celkem	1119	1073	1055	1069	1077	1109	1107	1133	1164	1187	1214	1207	1207	1205

Zdroj: Dokumenty OŠKS NMNM (výkazy S 3-01, M 3) - vlastní zpracování

Graf 4 Vývoj počtu žáků celkem od školního roku 2007/2008 ve SO ORP

Zdroj: Dokumenty OŠKS NMNM (výkazy S 3-01, M 3) - vlastní zpracování

4.4 Platy učitelů

4.4.1 Mzdové prostředky škol a školských zařízení v roce 2020

Následující část je věnovaná odměňování zaměstnanců ve školách a školských zařízeních. Z médií na celostátní úrovni i na území našeho ORP často slyšíme, že učitelé nejsou dostatečně ohodnoceni. Přitom prvořadým předpokladem kvalitního vzdělávání je spokojený učitel, který se může naplno připravovat a věnovat své práci. V minulých letech z důvodu nedostatečného financování odcházelo ze školství mnoho kvalitních kantorů (hlavně mužů) nebo si někteří přivydělávali na vedlejší pracovní poměr. Jsou unavení, necítí se dostatečně oceněni, a to pro kvalitní vzdělávání není dobré. Je předpoklad, že

s růstem platů bude vzrůstat spokojenost učitelů, budou zůstat ve školách, někteří z těch, kteří v minulosti ze školství odešli se vrátí zpět. Proto se následující část bude věnovat mzdové problematice v našich školách a školských zařízeních.

Mzdové prostředky získávají školy a školská zařízení z několika zdrojů. Hlavním zdrojem je státní rozpočet, dále mohou využít svůj fond odměn, doplňkovou činnost, případně použít prostředky od zřizovatele.

Prostředky ze státního rozpočtu jsou organizacím přidělovány na zajištění hlavní činnosti a mohou být použity pouze v souladu s § 160 školského zákona. V rozpisu rozpočtu na rok 2020 byly organizacím mzdové prostředky poskytovány podle nového systému financování regionálního školství, i nadále jsou rozčleněny do dvou účelově vázaných položek: 1) limit objemu prostředků na platy, 2) limit objemu prostředků na ostatní osobní náklady (dále jen OON).

Fond odměn je tvořen ze zlepšeného hospodářského výsledku příspěvkové organizace. Příděl finančních prostředků z výsledku hospodaření do fondu odměn se řídí § 32 zákona 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Okruhy doplňkové činnosti povoluje příspěvkové organizaci zřizovatel, a to k tomu, aby organizace mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců a za účelem dosažení zisku, který bude použit pro hlavní činnost příspěvkové organizace. Doplňková činnost nesmí narušit plnění hlavního účelu organizace a nesmí být ztrátová. (Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, 2020, § 27).

V minulých letech se často stávalo, že prostředky přidělené na platy ze státního rozpočtu nestačily školám ani na pokrytí nárokových složek platu. Proto většina zřizovatelů souhlasila s použitím části provozního příspěvku na platy. *„Finanční prostředky státního rozpočtu lze použít pouze na tzv. přímé výdaje, na druhou stranu zřizovatelé mohou přispívat školám také na ty výdaje, které má jinak ze zákona povinnost poskytovat stát. Pokud tedy využije regionální samospráva tohoto zmocnění a přispěje svým školám nad rámec prostředků přidělených ze státního rozpočtu, nepochybně tak posílí svůj vliv na chod těchto škol a tím zvýrazní územní princip řízení, aniž by to bylo na úkor odvětvových principů řízení v oblasti financování.“* (Valenta, 2004, s. 20)

Město Nové Město nad Metují každoročně vymezilo příspěvkovým organizacím maximální částku, kterou mohou z rozpočtu města použít na mzdové prostředky. V této částce byly zohledněny specifické podmínky v jednotlivých školách a školských zařízeních, na které není brán ohled při stanovování závazných ukazatelů v rámci rozpočtu přímých výdajů na vzdělávání (např. velikost úklidových ploch, zohlednění specifického postavení DDM). V minulých letech byla pomoc zřizovatele na platy nutností, neboť přiděl financí ze státního rozpočtu nestačil na základní složky platu. V roce 2021 už zřizovatel částku na platy v rozpočtu neschválil. (Výroční zprávy škol a školských zařízení).

V následujících tabulkách (Tabulka 3 a 4) jsou uvedeny mzdové prostředky škol a školských zařízení v členění na platy a ostatní osobní náklady bez rozlišení na pedagogy a nepedagogy. Mzdové prostředky jsou dále rozčleněny na jednotlivé zdroje – státní rozpočet, fond odměn, doplňková činnost, ostatní zdroje (prostředky zřizovatele, úplata za vzdělávání a školské služby – MŠ, ŠD, ŠK, ZUŠ, DDM).

Tabulka 3 Finanční prostředky na platy škol a ŠZ z rozpočtu města v roce 2020 (v tis. Kč)

Organizace	Příspěvek od zřizovatele	Z toho platy, OON, odvody (schváleno)	%	Platy, OON, odvody (skutečnost)	%
ZŠ Komenského	3 560	130	3,65	89	2,49
ZŠ Malecí	3 880	160	4,12	69	1,79
ZŠ a MŠ Krčín	4 413	130	2,95	33	0,74
MŠ Rašínova	1 455	70	4,81	70	4,81
MŠ Na Františku	1 309	70	5,35	70	5,35
ZUŠ B. Smetany	822	40	4,87	40	4,87
DDM Stonožka	1 057	310	29,33	310	29,33

Zdroj: Dokumenty OŠKS NMNM – vlastní zpracování

Tabulka 4 Prostředky na platy škol a školských zařízení v roce 2020 celkem (v tis. Kč)

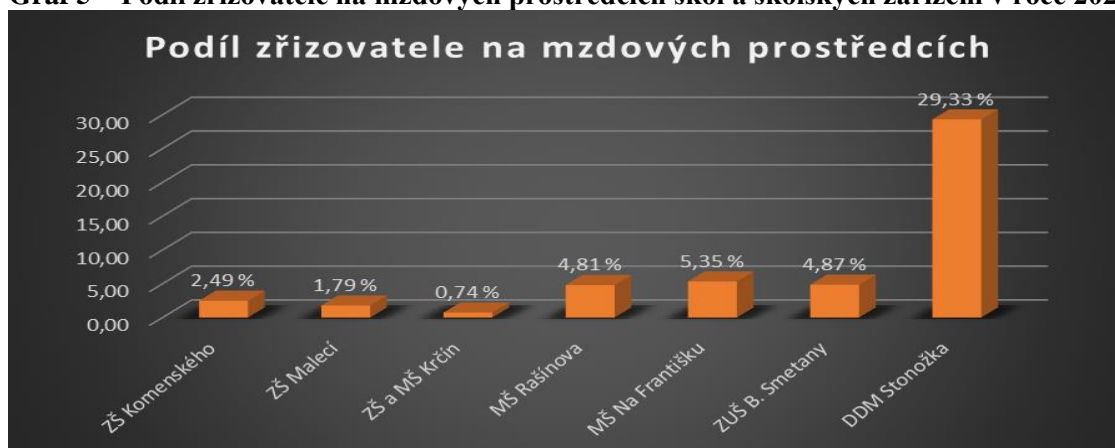
Organizace	Platy celkem	Státní rozpočet	%	Fond odměn	%	Doplňková činnost	%	Ostatní zdroje*	%
ZŠ Komenského	15 569	15 569	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
ZŠ Malecí	21 637	21 543	99,56	0	0,00	91	0,42	4	0,02
ZŠ a MŠ Krčín	24 898	24 892	99,97	0	0,00	7	0,03	0	0,00
MŠ Rašínova	7 345	7 265	98,91	36	0,49	0	0,00	44	0,60
MŠ Na Františku	5 655	5 605	99,11	4	0,07	0	0,00	46	0,81
ZUŠ B. Smetany	13 938	13 898	99,71	0	0,00	0	0,00	40	0,29
DDM Stonožka	2 133	1 713	80,34	50	2,34	0	0,00	369	17,31

* prostředky zřizovatele, úplata za vzdělávání a školské služby

Zdroj: Dokumenty OŠKS NMNM – vlastní zpracování

V následujícím grafu (Graf 5) je zobrazen podíl zřizovatele na celkových platech škol a školských zařízení v roce 2020 bez rozlišení na pedagogy a nepedagogy. Největší podíl z rozpočtu zřizovatele na mzdové prostředky využívá DDM Stonožka, což je dáno specifickým postavením domů dětí a mládeže při tvorbě rozpočtu.

Graf 5 Podíl zřizovatele na mzdových prostředcích škol a školských zařízení v roce 2020

Zdroj: Dokumenty OŠKS NMNM – vlastní zpracování

4.4.2 Průměrné platy

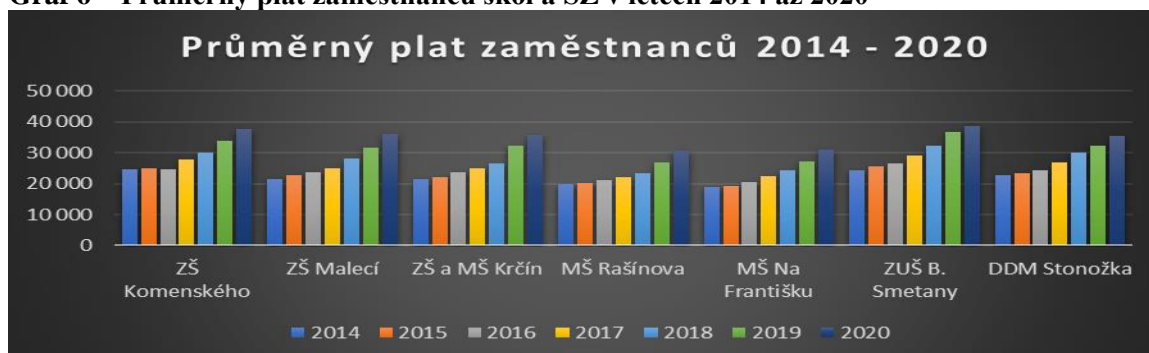
Průměrný plat na jednoho zaměstnance je vypočten z celkového objemu finančních prostředků na platy a průměrného přepočteného počtu zaměstnanců (Tabulka 5) a (Graf 6). Vzhledem ke značnému rozdílu v platech jednotlivých kategorií zaměstnanců (učitelé ZŠ, učitelé MŠ, vychovatelé, asistenti pedagoga, pracovníci ŠJ, ostatní nepedagogičtí pracovníci), jsou samostatně uvedeny průměrné platy celkem, průměrné platy pedagogů (učitelů, asistentů pedagoga a vychovatele) v tabulce (Tabulka 6) a grafu (Graf 7) dále jsou samostatně průměrné platy učitelů ZŠ v tabulce (Tabulka 7) a grafu (Graf 8) a učitelů MŠ v tabulce (Tabulka 8) a grafu (Graf 9).

Tabulka 5 Průměrný plat zaměstnanců škol a ŠZ v letech 2014 až 2020

Organizace	Průměr na zaměstnance						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ZŠ Komenského	24 652	24 924	24 697	27 823	30 199	33 883	37 772
ZŠ Malecí	21 523	22 782	23 711	24 862	28 083	31 682	36 137
ZŠ a MŠ Krčín	21 547	22 046	23 722	24 995	26 563	32 226	35 831
MŠ Rašínova	19 817	20 292	21 206	22 059	23 245	26 894	30 646
MŠ Na Františku	18 889	19 317	20 482	22 308	24 467	27 345	31 083
ZUŠ B. Smetany	24 411	25 646	26 563	29 066	32 362	36 767	38 766
DDM Stonožka	22 828	23 489	24 465	26 985	29 909	32 442	35 543

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) vlastní zpracování

Graf 6 Průměrný plat zaměstnanců škol a ŠZ v letech 2014 až 2020

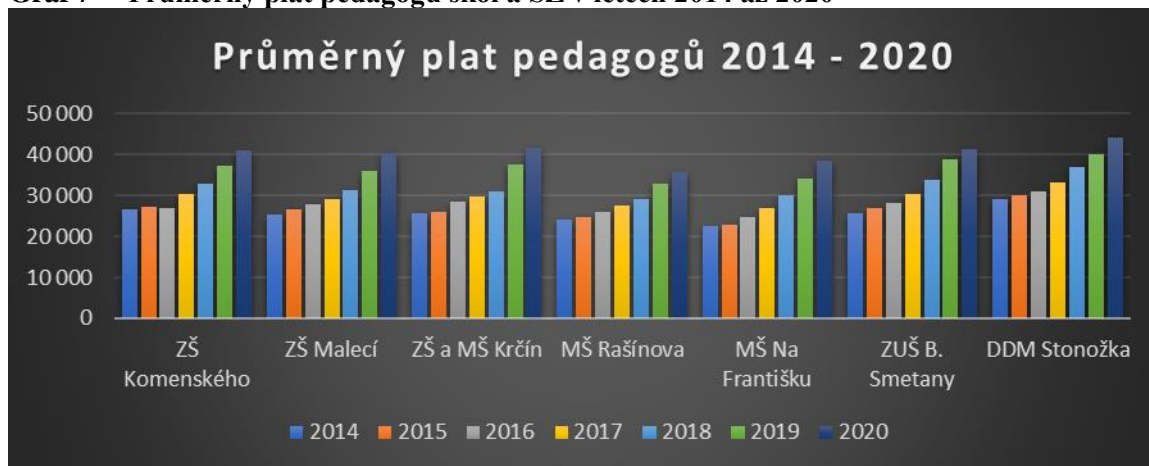
Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) – vlastní zpracování

Tabulka 6 Průměrný plat pedagogů škol a ŠZ v letech 2014 až 2020

Organizace	Průměr na pedagoga						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ZŠ Komenského	26 735	27 205	26 939	30 318	32 982	37 215	41 172
ZŠ Malecí	25 426	26 578	27 853	29 049	31 288	35 945	40 322
ZŠ a MŠ Krčín	25 629	26 071	28 603	29 787	30 990	37 518	41 546
MŠ Rašínova	24 077	24 712	25 915	27 509	29 206	32 810	35 713
MŠ Na Františku	22 609	22 960	24 643	26 790	30 104	34 026	38 371
ZUŠ B. Smetany	25 789	26 932	28 014	30 476	33 791	38 850	41 383
DDM Stonožka	29 060	29 976	31 028	33 247	36 832	40 151	44 077

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) – vlastní zpracování

Graf 7 Průměrný plat pedagogů škol a ŠZ v letech 2014 až 2020

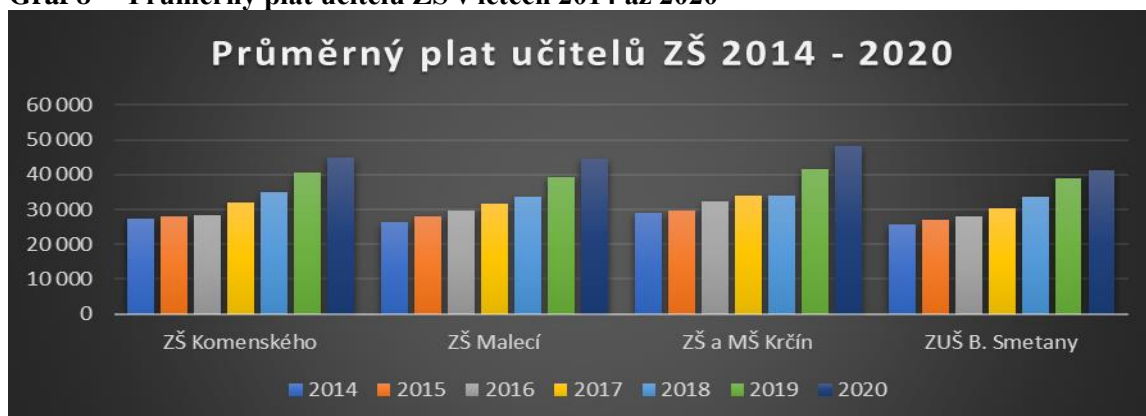
Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) – vlastní zpracování

Tabulka 7 Průměrný plat učitelů ZŠ v letech 2014 až 2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ZŠ Komenského	27 336	28 122	28 242	32 066	35 071	40 595	44 991
ZŠ Malecí	26 444	27 929	29 835	31 747	33 713	39 124	44 426
ZŠ a MŠ Krčín	28 885	29 632	32 166	33 987	34 008	41 461	48 165
ZUŠ B. Smetany	25 789	26 932	28 014	30 476	33 791	38 850	41 383

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) – vlastní zpracování

Graf 8 Průměrný plat učitelů ZŠ v letech 2014 až 2020

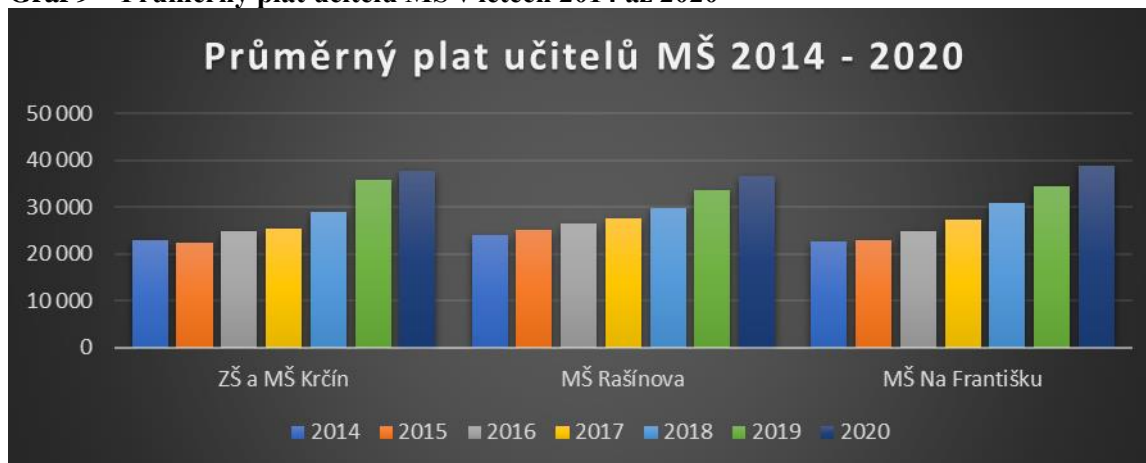
Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) – vlastní zpracování

Tabulka 8 Průměrný plat učitelů MŠ v letech 2014 až 2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ZŠ a MŠ Krčín	22 848	22 488	24 747	25 500	28 951	35 830	37 780
MŠ Rašínova	24 172	25 138	26 390	27 581	29 714	33 639	36 617
MŠ Na Františku	22 609	22 960	24 922	27 268	30 836	34 521	38 813

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) – vlastní zpracování

Graf 9 Průměrný plat učitelů MŠ v letech 2014 až 2020

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) – vlastní zpracování

Nedílnou součástí školy jsou i nepedagogičtí pracovníci (ekonom, účetní, zaměstnanci školní jídelny, uklízečky, školník) rozbor průměrných platu je v tabulce (Tabulka 9).

Tabulka 9 Průměrný plat nepedagogů v letech 2014 až 2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ZŠ Komenského	15 712	15 047	14 212	17 498	19 065	20 535	24 711
ZŠ Malecí	13 779	15 006	14 897	15 155	19 584	20 720	24 688
ZŠ a MŠ Krčín	13 107	13 770	14 418	16 240	18 390	21 191	23 130
MŠ Rašínova	12 504	12 946	13 796	14 376	15 130	17 999	22 343
MŠ Na Františku	12 600	13 165	13 865	16 044	16 892	18 569	21 575
ZUŠ B. Smetany	13 738	14 997	14 330	17 194	18 712	20 039	22 048
DDM Stonožka	13 227	13 759	14 619	17 593	19 524	20 878	22 742

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) – vlastní zpracování

Studiem dokumentů (výkazů P1 – 04 a statistických výkazů, ročenky KÚ a MŠMT) byla vypočítána výše hrubých mezd učitelů. Zde jsou k porovnání přiřazeny průměrné platy pedagogů za celou ČR, Prahu a celý Královéhradecký kraj výsledky jsou v tabulce (Tabulka 10) a v grafu (Graf 10).

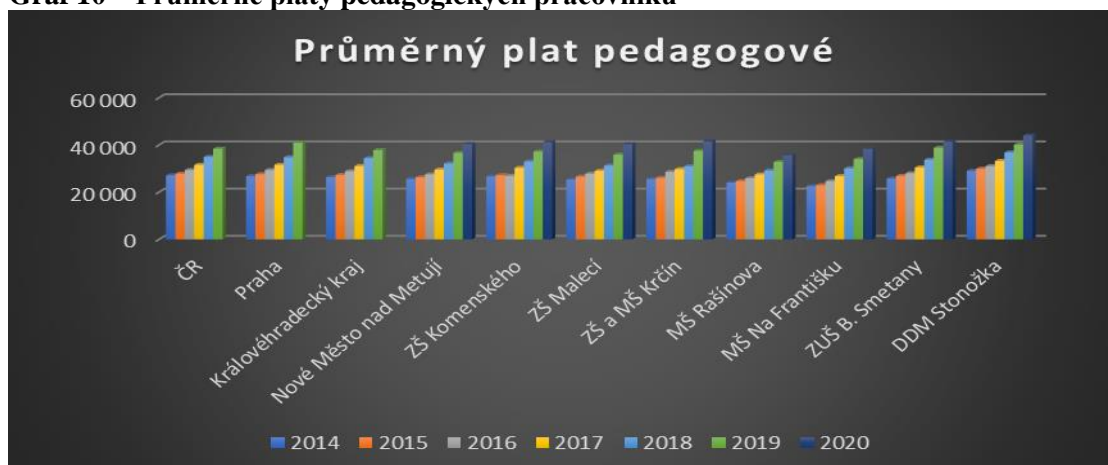
Tabulka 10 Průměrné platy pedagogů (učitelů, asistentů pedagoga a vychovatelů)

PEDAGOGOVÉ	Celkem						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
ČR	27 146	27 840	29 410	31 578	34 943	38 419	
Praha	26 849	27 661	29 401	31 586	34 802	40 938	
Královéhradecký kraj	26 425	27 331	28 877	31 078	34 421	37 835	
Nové Město nad Metují	25 618	26 348	27 571	29 597	32 170	36 645	40 369
ZŠ Komenského	26 735	27 205	26 939	30 318	32 982	37 215	41 172
ZŠ Malecí	25 426	26 578	27 853	29 049	31 288	35 945	40 322
ZŠ a MŠ Krčín	25 629	26 071	28 603	29 787	30 990	37 518	41 546
MŠ Rašínova	24 077	24 712	25 915	27 509	29 206	32 810	35 713
MŠ Na Františku	22 609	22 960	24 643	26 790	30 104	34 026	38 371
ZUŠ B. Smetany	25 789	26 932	28 014	30 476	33 791	38 850	41 383
DDM Stonožka	29 060	29 976	31 028	33 247	36 832	40 151	44 077

*Za rok 2020 ke dni odevzdání této práce nebyla celostátní a krajská data známa.

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) ročenky KÚ a MŠMT – vlastní zpracování

Graf 10 Průměrné platy pedagogických pracovníků

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) ročenky KÚ a MŠMT – vlastní zpracování

4.4.3 Nenárokové složky platu

Nenárokovými složkami platu jsou odměny a osobní příplatek. V následující tabulce (Tabulka 11) jsou uvedeny výše těchto nenárokových složek platu u jednotlivých organizací s průměrem celkové nenárokové složky na jednoho zaměstnance měsíčně.

Tabulka 11 Nenárokové složky pedagogických pracovníků v roce 2020

Organizace	Počet pedagogů	Osobní příplatek	Odměny	Nenárokové celkem	Průměr na 1 ped. (v Kč/měsíc)
ZŠ Komenského	27,25	162 086	1 767 790	1 929 876	5 901
ZŠ Malecí	36,54	30 492	2 093 796	2 124 288	4 845
ZŠ a MŠ Krčín	39,94	30 565	3 484 762	3 515 327	7 335
MŠ Rašínova	12,40	29 123	456 563	485 686	3 263
MŠ Na Františku	8,58	26 706	404 223	430 929	4 184
ZUŠ B. Smetany	25,91	164 883	883 193	1 048 076	3 371
DDM Stonožka	3,00	20 927	67 000	87 927	2 442

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) – vlastní zpracování

4.5 PHmax a PHškoly

Nový systém financování školství je založený na financování reálného objemu výuky a reálné výše tarifních platů pedagogů v MŠ, ZŠ a ŠD a zajišťuje školám dostatek finančních prostředků pro zajištění kvalitní výuky i pro odpovídající odměňování jejich pracovníků. Závazným právním předpisem (nařízení vlády a vyhlášky) je stanoven maximální rozsah vzdělávání hrazený ze státního rozpočtu (PHmax).

Objem prostředků na platy nepedagogů (u MŠ, ZŠ) MŠMT rozepisuje na každou jednotlivou školu prostřednictvím normativu složeného z normativu na

- ředitelství,
- další pracoviště,
- každou třídu.

Tento princip umožňuje reálnější zohlednění skutečné potřeby nepedagogické práce konkrétní školy.

Poslední složkou centrálního rozpisu je objem prostředků na učebnice, učební pomůcky a další vzdělávání pedagogů, tzv. ONIV. Tento je pro každou jednotlivou MŠ, ZŠ stanoven na základě centrálního normativu podle počtu dětí, žáků či studentů školy.

Finanční prostředky na další složky platu (zejména motivační) dostává škola mimo reálného objemu prostředků na tarifní složky platu pedagogů; tento objem je stanoven normativně podle počtu pedagogů, normativ však zároveň zohledňuje zvýšenou náročnost pedagogické práce ve třídách s vyšší naplněností nebo s vyšší mírou inkluze (MŠMT, Reforma financování, 2021).

4.6 Financování z fondů EU

4.6.1 Šablony – operační program věda výzkum vzdělávání

Velkou finanční podporou pro jednotlivé školy je možnost využití prostředků z fondů EU. Po vyplnění žádosti může škola z šablon získat částku 200.000 korun na organizaci plus 2.200 korun na žáka. V případě, že jeden subjekt zřizuje mateřskou a základní školu, je určená částka na projekt 400.000 korun + 2.200 Kč na žáka. Školy si mohou volit projekty složené ze šablon až do této výše. V závislosti na své velikosti mohou školy šablony kombinovat dle vlastního uvážení a potřeb. (MAS Pohoda venkova, Co jsou šablony, 2021).

Integrovaný regionální operační program IROP

Dalším možným finančním zdrojem k získání peněz pro rozvoj celého území České republiky a pro zajištění udržitelného rozvoje obcí a regionů jsou programy EU. Cílem podpory v oblasti školství je zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení a vybudování opatření vedoucích k sociální inkluzi. Město Nové Město

nad Metují získalo v období 2014–2020 finance na projekty uvedené v následující tabulce (Tabulka 12).

Tabulka 12 Uskutečněné investiční projekty do novoměstský škol

Projekty	Operační program	Celkové výdaje dle žádosti o dotaci	Celková částka (EU + SR)	Dotace EU	Podíl zřizovatel
Rekonstrukce půdních prostor na odborné učebny, zajištění bezbariérovosti ZŠ Komenského	IROP (ERDF)	18 103 199	16 292 879	15 387 719	1 810 319
Rekonstrukce odborných učeben ZŠ Malecí	MAS (IROP)	1 389 086	1 249 999	1 249 999	139 087
Vybudování učebny přírodovědných předmětů, IT učebny ZŠ Krčín	IROP (ERDF)	11 411 459	10 270 313	9 699 740	1 141 145
Celkem		32 782 274	29 103 891	27 628 158	3 678 383

Zdroj: Dokumenty Odboru rozvoje města – vlastní zpracování

Vybudování učebny přírodovědných předmětů, IT učebny v ZŠ Krčín. Za 11,4 mil. Kč (s 90 % dotací EU) získala škola nové odborné učebny přírodovědných předmětů v půdních prostorech školy, proběhla modernizace učebny informačních a komunikačních technologií včetně zajištění celkové bezbariérovosti.

Rekonstrukce odborných učeben ZŠ Malecí. Za téměř 1,4 mil. Kč (s 90 % dotací EU) proběhla rekonstrukce a vybavení odborné učebny přírodovědných předmětů (učebna fyziky/chemie), rekonstrukce odborné učebny školních dílen včetně zajištění bezbariérovosti.

Rekonstrukce půdních prostor na odborné učebny, zajištění bezbariérovosti ZŠ Komenského. Za 18,1 mil Kč (s 90 % dotací EU) došlo k vybudování odborných učeben pro výuku přírodních věd, praktických činností, informačních a komunikačních technologií, cizích jazyků. ke zkvalitnění vzdělávací infrastruktury školy a zvýšení počtu odborných učeben. Rekonstrukce zobrazena na fotografiích (Obrázek 3 a 4).

Obrázek 3 Rekonstrukce půdních prostor ZŠ Komenského

Zdroj: Archiv města Nové Město nad Metují

Obrázek 4 Rekonstrukce půdních prostor – nově vzniklá učebna

Zdroj: Archiv města Nové Město nad Metují

Díky realizaci těchto projektů došlo ke zkvalitnění vzdělávací infrastruktury a vytvoření kvalitního výukového prostředí pro žáky všech novoměstských škol a k podpoře klíčových kompetencí IROP v návaznosti na školní vzdělávací program.

5 Výsledky a zjištění

5.1 Je pravdivá častá deklarace růstu platu učitelů prezentovaná v médiích?

Studiem dokumentů (výkazů P1 – 04 a statistických výkazů) byla stanovena výše hrubých mezd učitelů. V následující tabulce (Tabulka 13) byla provedena finanční analýza těchto údajů. K zobrazení trendu vývoje byla zvolena horizontální analýza. Byl zde použit řetězový index, který slouží ke srovnání položek v čase vždy oproti předchozímu roku. Grafické porovnání (Graf 11).

Tabulka 13 Analýza meziročních změn platů pedagogických pracovníků

PEDAGOGOVÉ	Řetězový index meziročních změn					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
ČR	1,03	1,06	1,07	1,11	1,10	
Praha	1,03	1,06	1,07	1,10	1,18	
Královéhradecký kraj	1,03	1,06	1,08	1,11	1,10	
Nové Město nad Metují	1,03	1,05	1,07	1,09	1,14	1,10
ZŠ Komenského	1,02	0,99	1,13	1,09	1,13	1,11
ZŠ Malecí	1,05	1,05	1,04	1,08	1,15	1,12
ZŠ a MŠ Krčín	1,02	1,10	1,04	1,04	1,21	1,11
MŠ Rašínova	1,03	1,05	1,06	1,06	1,12	1,09
MŠ Na Františku	1,02	1,07	1,09	1,12	1,13	1,13
ZUŠ B. Smetany	1,04	1,04	1,09	1,11	1,15	1,07
DDM Stonožka	1,03	1,04	1,07	1,11	1,09	1,10

*Za rok 2020 ke dni odevzdání této práce nebyla celostátní a krajská data známa

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) ročenky KÚ a MŠMT – vlastní zpracování

Graf 11 Meziroční nárůst mezd pedagogů

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) ročenky KÚ a MŠMT – vlastní zpracování

Ke druhému šetření byla použita horizontální analýza s použitím bazického indexu porovnání k roku 2014.

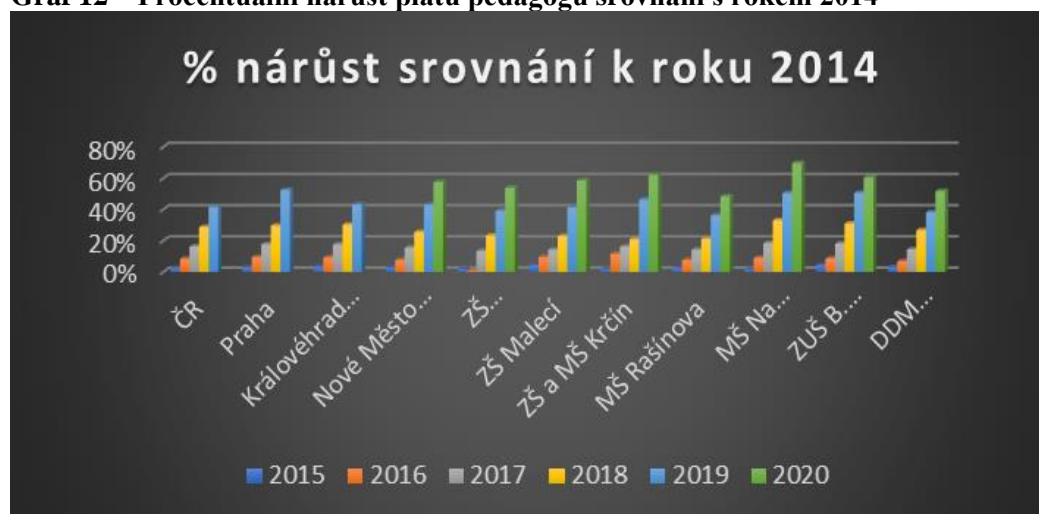
Tabulka 14 Horizontální analýza bazický index k roku 2014

PEDAGOGOVÉ	Bazický index (rok 2014)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
ČR	1,03	1,08	1,16	1,29	1,42	
Praha	1,03	1,10	1,18	1,30	1,52	
Královéhradecký kraj	1,03	1,09	1,18	1,30	1,43	
Nové Město nad Metují	1,03	1,08	1,16	1,26	1,43	1,58
ZŠ Komenského	1,02	1,01	1,13	1,23	1,39	1,54
ZŠ Malecí	1,05	1,10	1,14	1,23	1,41	1,59
ZŠ a MŠ Krčín	1,02	1,12	1,16	1,21	1,46	1,62
MŠ Rašínova	1,03	1,08	1,14	1,21	1,36	1,48
MŠ Na Františku	1,02	1,09	1,18	1,33	1,50	1,70
ZUŠ B. Smetany	1,04	1,09	1,18	1,31	1,51	1,60
DDM Stonožka	1,03	1,07	1,14	1,27	1,38	1,52

*Za rok 2020 ke dni odevzdání této práce nebyla celostátní a krajská data známa

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) ročenky KÚ a MŠMT – vlastní zpracování

Graf 12 Procentuální nárůst platů pedagogů srovnání s rokem 2014

Zdroj: Dokumenty OŠKS (Výkazy P1 – 04) ročenky KÚ a MŠMT – vlastní zpracování

Z výše uvedených tabulek (Tabulka 13 a 14) a grafů (Graf 11 a 12) vyplývá, že platy rozhodně nestagnují. Deklarace v médiích je pravdivá. Trend je výrazně růstový, od roku 2014 do roku 2019 vzrostl průměrný plat pedagogů celostátně o 11 273 Kč, v Královéhradeckém kraji o 11 410 Kč, v Novém Městě nad Metují o 11 027 Kč. V roce 2019 byl index růstu u novoměstských škol 1,14, v roce 2020 1,1. Lze předpokládat, že tento trend bude i nadále pokračovat.

5.2 Jak se projevila změna financování na školách v ORP Nové Město nad Metují

V následující tabulce (Tabulka 15) je uveden počet žáků a tříd ve školním roce 2020/2021 v SO ORP Nové Město nad Metují s uvedením PHmax a PHškoly.

Tabulka 15 Rozbor rozpočtu PHmax a PHškoly rok 2021

Organizace	Počet žáků	Počet tříd / odd.	Průměr na třídu oddělení	Minimum žáků dle vyhlášky	Součást	PHmax	PHškoly	Rozdíl	Možnost navýšení úvazku
ZŠ Komenského	273	14	19,5	17	ZŠ	447,250	407,000	40,250	1,830
	114	5	22,8	20	ŠD	130,000	104,070	25,930	0,864
ZŠ Malecí	385	18	21,39	17	ZŠ	608,000	492,000	116,000	5,273
	146	6	24,33	20	ŠD	155,000	163,100	-8,100	-0,270
ZŠ a MŠ Krčín	373	13	28,69	17	ZŠ	549,000	447,000	102,000	4,636
	51	2	25,5	20	ŠD	57,500	53,000	4,500	0,150
	82	4	20,5	18	MŠ	227,500	205,000	22,500	0,726
MŠ Rašínova	119	6	19,833	18	MŠ	350,000	357,500	-7,500	-0,242
MŠ Na Františku	84	4	21	18	MŠ	237,500	237,500	0,000	0,000
ZŠ a MŠ Bohuslavice (podlimitní škola)	38	3	12,667	14	ZŠ	69,000	92,000	-23,000	-1,045
	25	2	12,5	18	ŠD	57,500	28,000	29,500	0,983
	38	2	19	12,5	MŠ	115,000	115,000	0,000	0,000
ZŠ a MŠ Černčice (podlimitní škola)	40	3	13,333	14	ZŠ	69,000	70,000	-1,000	-0,045
	35	2	17,5	18	ŠD	57,500	34,250	23,250	0,775
	35	2	17,5	12,5	MŠ	115,000	118,000	-3,000	-0,097
ZŠ a MŠ Nahořany	27	2	13,500	12	ZŠ	54,000	52,000	2,000	0,091
	22	1	22	15	ŠD	32,500	22,500	10,000	0,333
	21	1	21	13	MŠ	55,000	54,000	1,000	0,032
ZŠ a MŠ Provodov – Šonov	69	5	13,800	15	ZŠ	115,000	119,900	-4,900	-0,223
	40	2	20	20	ŠD	57,500	42,060	15,440	0,515
(podlimitní škola)	39	2	19,5	12,5	MŠ	115,000	114,900	0,100	0,003
MŠ Slavoňov	35	2	17,5	12,5	MŠ	115,000	113,000	2,000	0,065

Zdroj: Dokumenty OŠKS NMNM – vlastní zpracování

Z údajů je zřejmé, že v některých školách lze výrazně navýšit úvazky pedagogů a tím umožnit větší dělení vyučovacích hodin v některých předmětech, což by mělo vést ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu. Jedná se především o školy, které jsou v posledním sloupci vyznačeny zeleně. U některých škol, případně jejich součástí, došlo k překročení PHmax (vyznačeno červeně), žlutě jsou pak vyznačeny podlimitní školy. U podlimitních škol je nutná spoluúčast zřizovatele na financování mzdových nákladů.

Reforma financování se nejvíce projevila u mateřských škol. Podrobnějším rozbořem lze zjistit, že ředitelé MŠ v ORP Nové Město nad Metují plně využili zavedení PHmax. Nejvyšší počet hodin stanovených na školu (PHmax) je shodný s počtem úvazků a vykázaných hodin (PHškoly).

V MŠ Rašínova v roce 2019 bylo 121 dětí rozděleno do pěti tříd (průměr 24,2 dětí na třídu). Využitím PHmax paní ředitelka mohla v roce 2020 zvýšit počet tříd na šest, a to i přesto, že počet dětí klesl na 119 (průměr 19,8 dětí na třídu), adekvátně k tomu zvýšit počet zaměstnanců, což vše má kladný vliv na kvalitu vzdělávání. Navýšení počtu tříd a učitelů, snížení průměrného počtu dětí na třídu by ve starém modelu financování mělo za důsledek výrazné snížení rozpočtu na platy. V novém systému financování naopak škola získala takové množství finančních prostředků, že ředitelka mohla formou nenárokových složek platu (osobní příplatek, odměna) ohodnotit všechny zaměstnance a diferencovat mezi nimi. Nenárokové složky platu pedagogických pracovníků byly v roce 2018 před zahájením reformy financování v MŠ Rašínova v průměru na jednoho zaměstnance 488 Kč měsíčně. V roce 2020 se tato částka zvýšila na 3 263 Kč měsíčně.

ZŠ Malecí by mohla navýšit počet vyučovacích hodin týdně o 116, ZŠ a MŠ Krčín o 102 hodin týdně a ZŠ Komenského o 40 hodin týdně, v tabulce (Tabulka 15) vyznačeno zeleně. Snížením rozdílu mezi PHmax a PHškoly by všechny základní školy ve městě Nové Město nad Metují získaly možnost půlení hodin, vytváření menších skupin žáků při výuce cizích jazyků, matematiky, českého jazyka a možnost profilovat školu určeným směrem dle svého Školního vzdělávacího programu. Ředitelé škol zatím tuto možnost nevyužili a bohužel se někteří k tomuto ani nechystají (Rozhovor 5).

V ORP Nové Město nad Metují jsou tři podlimitní malotřídní základní školy, kde se v případě vůle zřizovatele uchovat školu v obci musí zřizovatel svým příspěvkem podílet i na platech. Nejhůře je na tom ZŠ Bohuslavice, kde není ze SR financován celý jeden úvazek učitele.

5.3 Názory z řad poskytovatelů vzdělávání

K průzkumu spokojenosti ředitelů a učitelů škol a ŠZ bylo v rámci komparativní studie, použito dotazování, formou polostrukturovaných rozhovorů.

Zajímavé jsou názory ředitelů škol a školských zařízení v ORP Nové Město nad Metují na dopad reformy financování regionálního školství na jejich organizaci. V rámci rozhovorů byly položeny následující otázky:

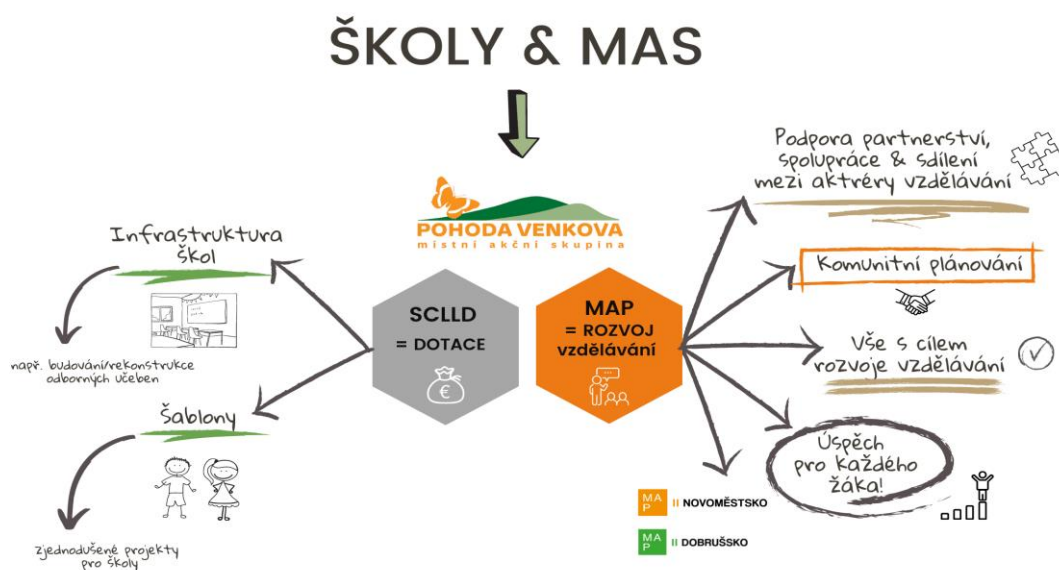
1. Projevila se reforma financování v odměňování ve Vaší škole?
2. Jak jste spokojeni s navýšením platů v letošním roce o 4 % do tarifů a o 5 % na nenárokové složky rozdělované ředitelem školy?
3. Už je znám rozpočet na platy na rok 2021. Budete na základě přiděleného PHmax měnit PHškoly? Pokud ano jak?
4. Jaké dotační programy EU, MŠMT nebo kraje využíváte? Jak hodnotíte jejich dostupnost a „jednoduchost“ při podání žádosti event. vypořádávání dotace.
5. Zřizovatel Vám na rok 2021 snížil o 5 % provozní příspěvek města. Ve které oblasti budete nuceni šetřit? Tato otázka byla položena pouze PO, které zřizuje město Nové Město nad Metují. – otázka položena ředitelům škol zřizovaných městem.

Z odpovědí vyplývá, že ředitelé škol hodnotí reformu financování kladně. Rozpočet na platy znají dříve než v minulých letech, mají větší možnost finančně ocenit kvalitní učitele. „Ano, mám větší možnosti odměňovat zaměstnance, škola získala celkově větší obnos peněz.“ Odpověď ředitelky ZŠ (Rozhovor 8). Na otázku, zda budou nějakým způsobem měnit PHškoly, odpověděli kladně dvě ze tří škol, kterých se možnost navýšení PHškoly týká. Záporná odpověď paní ředitelky ZŠ (Rozhovor 5) je překvapivá hlavně proto, že se jedná o školu s vysokým průměrným počtem žáků na třídu (ve školním roce 2020/2021 je průměrný počet žáků na třídu 28,69) a navýšení PHškoly dává obrovské možnosti k nastavení lepších podmínek pro vzdělávání a tím zvýšení kvality výuky. Celkově ředitelé

i učitelé přivítali navýšení částky na nenárokové složky platu, zároveň však bylo upozorněno na hrozbu subjektivního faktoru při hodnocení práce zaměstnanců (Rozhovor 7). Z provedeného výzkumu vyplývá, doporučení pro zřizovatele přehodnotit výši osobních příplatků ředitelů škol, aby nedocházelo k případům, že někteří zaměstnanci mají v ročním objemu odměn vyšší nenárokové složky platu než ředitel dané školy a doporučení pro školy a ŠZ využívat bezplatnou pomoc MAS Pohoda venkova s přípravou žádostí a administrací projektů (Rozhovor 1). Schéma této spolupráce je na následujícím obrázku (Obrázek 5, Rozhovory 1–9).

(Dotazníky s odpověďmi ředitelů jsou součástí přílohy této práce.)

Obrázek 5 Schéma spolupráce MAS Pohoda venkova se školami

Zdroj: Archiv MAS Pohoda venkova

6 Závěr

V teoretické části této práce byl vymezen právní rámec a představeny všechny možnosti k získávání finančních prostředků pro vzdělávání na úrovni obce a školy. Problematika byla zajímavá zejména z důvodu změny financování na státní úrovni.

Ve vlastní práci byly představeny a charakterizovány školy a školská zařízení na území ORP Nové Město nad Metují.

Z výše uvedeného vyplývá, že reforma financování regionálního školství nastolila spravedlivější rozdělování finančních prostředků, snížila rozdíly v úrovni platů mezi jednotlivými kraji a může výrazně přispět ke zvyšování kvality výuky ve školách (na kvalitě vzdělávání se v současné době negativně projevuje koronavirová nákaza a opatření vlády, včetně uzavírání škol). Ředitelům základních škol je dána velká možnost navýšit počet vyučovacích hodin (možnost půlení hodin, vytváření meších skupin žáků při výuce cizích jazyků, matematiky, možnost profilovat školu určeným směrem dle svého Školního vzdělávacího programu). Je zde však kladen velký požadavek na jejich manažerské dovednosti. Stanovit prioritu předmětů v návaznosti na sestavení rozvrhu a umístění žáků do tříd. Zde je třeba zmínit roli zřizovatele, který byl ve sledovaném období prozíravý a investicí do nových učeben přispěl k možnosti poskytování lepšího vzdělávání. Je nyní na jednotlivých ředitelích škol, jak nastaví priority a využijí možnost zvýšení PHškoly. Velkou roli v tom může sehrát MAS Pohoda venkova a OŠKS jako jedni z důležitých partnerů ředitelů škol při naplňování Místního akčního plánu vzdělávání v ORP Nové Město nad Metují.

„Dle mého názoru město Nové Město nad Metují jako zřizovatel škol a školských zařízení plní povinnosti, které pro zřizovatele vyplývají ze školského zákona, velmi dobře, zajišťuje školám nadstandardní podmínky pro vzdělávání a vytváří prostor pro jejich další rozvoj. Vyplývá to i ze závěrů inspekčních šetření provedených pracovníky České školní inspekce v jednotlivých školách a školských zařízeních,“ zhodnotil přístup zřizovatele vedoucí Oddělení školství, kultury a sportu Mgr. Václav Kupka (Rozhovor 9).

Tato slova potvrzuje i rozbor získaných financí z programu IROP (Tabulka 12), kdy město získalo 29,1 mil Kč z programu IROP a město ve všech svých základních školách rekonstruovalo nebo vybudovalo nové odborné učebny v celkové hodnotě 32,8 mil Kč.

Reforma financování je jedním z kroků ke zvyšování úrovně vzdělanosti v České republice. Ředitelé škol již nemusí bojovat o každého žáka, mohou dostatečně oceňovat práci výborných pedagogů, a to i přesto, že třídy nejsou přeplněné. Ředitelé mají dostatek finančních prostředků k zaplacení odborníků – speciálních pedagogů, školních psychologů, asistentů pedagoga a dalších. Zřizovatelé již nemusí dotovat nedostatek prostředků na platy zaměstnanců školy. Jiná je situace u podlimitních škol, kde se zřizovatel musí i nadále výrazně podílet na financování platů ve školách.

Seznam použitých zdrojů

DRULÁK, Petr. *Jak zkoumat politiku: kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-385-7.

HAMERNÍKOVÁ, B. – MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-497-0.

JANUSKA, M. *Arising Need of Teachers to Actively Use Project Management Knowledge in Practice: the Case of the Czech Republic*. *Economics and Sociology*, 2017, Vol.10, No.2, pp.153-164. DOI:10.14254/2071789X.2017/10-2/11.

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Dotační portál. [cit. online]. [cit. 2020-12-05]; Dostupné z: [Dotační portál KÚ KHK \(kr-kralovehradecky.cz\)](http://dotačníportál.krk.khk.cz).

KUČEROVÁ, S. *Proměny územní struktury základního školství v Česku*. Praha: Česká geografická společnost, 2012. ISBN978-80-904521-8-3.

MAS Pohoda venkova, Co jsou šablony. [cit. online]. [cit. 2021-02-28]; Dostupné z: <https://www.pohodavenkova.cz/sablony/co-jsou-sablony>.

MŠMT Informace o čerpání 2014-2020 (příspěvek Unie) [cit. online]. [cit. 2021-02-13]; Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/cerpani-v-obdobi-2014-2020>.

MŠMT Metodika k reformě financování regionálního školství. [cit. online]. [cit. 2020-11-28]; Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/metodiky-k-reforme-financovani-regionalniho-skolstvi>.

MŠMT Reforma financování. [cit. online]. [cit. 2021-01-10]; Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/reforma-financovani-regionalniho-skolstvi>.

Narizení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, v platném znění.

Narizení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků.

PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. – JETMAR, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

Školský zákon s komentářem – zaměstnávání: komentář, BOZP, vyhlášky. Český Těšín: Poradce, [2019]. ISBN 978-80-7365-420-7.

SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Účtová osnova, české účetní standardy: pro některé vybrané jednotky.* Olomouc: ANAG, 2013. ISBN 978-80-7263-777-5.

ŠTOČEK, Milan a Antonín MARŠÍK. *Obec a škola.* Nový Bydžov: aTRE, 2009. ISSN 1803-6082.

VALENTA, J. *Financování a rozpočet školy.* 1. vyd. Karviná: Nakladatelství Paris, 2004. 131 s. ISBN 80-239-2218-1.

Vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení).

MŠMT Metodika stanovení PHmax A PHmax pro předškolní vzdělávání. [cit. online]. [cit. 2021-02-13]; Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika/skolstvi/metodiky-k-reforme-financovani-regionalniho-skolstvi>.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.

Zákon č. 167/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění.

Seznam rozhovorů

- Rozhovor 1 – s ředitelkou MŠ Na Františku, Hanou Kavkovou
Rozhovor 2 – s ředitelkou DDM, Mgr. Dagmar Rudolfovou
Rozhovor 3 – s ředitelkou ZŠ a MŠ Provodov – Šonov, Mgr. Ivou Stonjekovou
Rozhovor 4 – s ředitelem ZUŠ, Tomášem Hvězdou
Rozhovor 5 – s ředitelkou ZŠ a MŠ Krčín, Mgr. Janou Vitverovou
Rozhovor 6 – s ředitelkou MŠ Rašínova, Bc. Petrou Minárikovou
Rozhovor 7 – s učitelkou na ZŠ Komenského a zároveň mzdovou účetní Ing. Evou Pelikánovou
Rozhovor 8 – s ředitelkou ZŠ Malec, Mgr. Pavlou Smolovou
Rozhovor 9 – s vedoucím Oddělení školství, kultury a sportu Mgr. Václavem Kupkou

7 Přílohy

- Příloha 1 – Rozhovor s Hanou Kavkovou, ředitelkou MŠ Na Františku 54
Příloha 2 – Rozhovor s Mgr. Dagmar Rudolfovou ředitelkou DDM55
Příloha 3 – Rozhovor s Mgr. Ivou Stonjekovou, ředitelkou ZŠ a MŠ Provodov – Šonov...56
Příloha 4 – Rozhovor s Tomášem Hvězdou, ředitelem Základní umělecké školy Bedřicha Smetany Nové Město nad Metují57
Příloha 5 – Rozhovor s Mgr. Janou Vitverovou – ředitelkou ZŠ a MŠ Krčín.....58
Příloha 6 – Rozhovor s Bc. Petrou Minárikovou – ředitelkou MŠ Rašínova.....59
Příloha 7 – Rozhovor s Ing. Evou Pelikánovou – učitelkou na ZŠ Komenského a zároveň mzdová účetní60
Příloha 8 – Rozhovor s Mgr. Pavlou Smolovou ředitelkou ZŠ Malecí.....62

Příloha 1 - Rozhovor s Hanou Kavkovou, ředitelkou mateřské školy Na Františku.

- **Projevila se reforma financování v odměňování ve Vaší škole?**

Projevila a to pozitivně. Již od začátku kalendářního roku víme, kolik peněz potřebujeme na základní platy a zároveň i na odměny a zástupy. Můžeme ohodnotit zaměstnance opravdu podle skutečně odvedené práce, můžeme finančně ohodnotit aktivity a činnosti nad rámec povinností.

- **Jak jste spokojeni s navýšením platů v letošním roce o 4 % do tarifů a o 5 % na nenárokové složky rozdělované ředitelem školy?**

Vcelku spokojena. Je znát ještě více peněz na odměňování. V této souvislosti se ale málo myslelo právě na ředitele, kteří jsou na výši odměn závislí na Radě města. Často může učitel (ale i další pracovník školy) dosáhnout větších odměn než ředitel. Přitom v této koronavirové době pracuje ředitel téměř nepřetržitě. Musí reagovat na aktuální dění a změny ze dne na den, nehledě na víkendy, svátky, prázdniny.

- **Už je znám rozpočet na platy na rok 2021. Budete na základě přiděleného PHmax měnit PHškoly? Pokud ano jak?**

Nebudeme, nevidíme potřebu stávající stav měnit. Pouze v případě, že se zapíše na další školní rok více dětí, mohli bychom otevřít čtvrtou třídu.

- **Jaké dotační programy EU, MŠMT nebo kraje využíváte? Jak hodnotíte jejich dostupnost a „jednoduchost“ při podání žádosti event. vypořádávání dotace? Šablony I., II., III. Vykazování i zpracování je zbytečně komplikované. Systém, v kterém jsou šablony vykazovány je složitý a málo srozumitelný. Proto jsme vděční bezplatné pomoci MAS Pohoda venkova s vyplněním žádosti a veškerou potřebnou administrativou.**

- **Zřizovatel Vám na rok 2021 snížil o 5 % provozní příspěvek města. Ve které oblasti budete nuceni šetřit?**

Na spotřebním materiálu, částečně energiích, ale i nákupu pomůcek a hraček.

Příloha 2 - Rozhovor s Mgr. Dagmar Rudolfovou – ředitelkou DDM

- **Projevila se reforma financování v odměňování ve Vaší škole?**

Ano.

- **Jak jste spokojeni s navýšením platů v letošním roce o 4 % do tarifů a o 5 % na nenárokové složky rozdělované ředitelem školy?**

Určitě bych uvítala více, ale i s tímto jsem spokojená.

- **Už je znám rozpočet na platy na rok 2021. Budete na základě přiděleného PHmax měnit PHškoly? Pokud ano jak?**

DDM je financována z KÚ.

- **Jaké dotační programy EU, MŠMT nebo kraje využíváte? Jak hodnotíte jejich dostupnost a „jednoduchost“ při podání žádosti event. vypořádávání dotace.**

Pro DDM se většina dotací nehodí.

- **Zřizovatel Vám na rok 2021 snížil o 5 % provozní příspěvek města. Ve které oblasti budete nuceni šetřit?**

Budeme muset ušetřit na pomůckách.

- **Projevila se reforma financování v odměňování ve Vaší škole?**

Ano, zvýšili jsme osobní ohodnocení pedagogů a nepedagogických pracovníků školy.

- **Jak jste spokojeni s navýšením platů v letošním roce o 4 % do tarifů a o 5 % na nenárokové složky rozdělované ředitelem školy?**

Ano. Trochu váháme, co si můžeme a nemůžeme dovolit.

- **Už je znám rozpočet na platy na rok 2021. Budete na základě přiděleného PHmax měnit PHškoly? Pokud ano jak?**

V letošním školním roce ne, ale pro příští školní rok budeme muset udělat úpravy, pokud se sníží počet žáků ve škole. Ale to budeme vědět až po zápisu k povinné školní docházce.

- **Jaké dotační programy EU, MŠMT nebo kraje využíváte? Jak hodnotíte jejich dostupnost a „jednoduchost“ při podání žádosti event. vypořádávání dotace.**

Absolvovali jsme a dokončili Šablony I a II. Zahájili jsme Šablony III, bohužel zatím nemáme skoro nic splněno. Finanční prostředky na Šablony III přišly včas i rozhodnutí o poskytnutí dotace. Vybírali jsme jen šablony s jednoduššími výstupy. Pomáhá nám s vykazováním Mgr. Darina Bártová z MAS. To je pro nás velká pomoc a je zdarma.

Dotace od kraje na IT vybavení pokrylo jen částečně naše potřeby. Vykazování nebylo složité. Dotaci na dopravu na plavání jsme v minulosti využili jen 2x. Vykazování bylo náročnější časově. V současné době nám dopravu na plavání hradí zřizovatel.

- **Projevila se reforma financování v odměňování ve Vaší škole?**

Neprojevila, protože ZUŠ zůstaly ve starém režimu krajských normativů, kde poskytnutí financí na platy zaměstnanců jsou vázány na počty žáků.

- **Jak jste spokojeni s navýšením platů v letošním roce o 4 % do tarifů a o 5 % na nenárokové složky rozdělované ředitelem školy?**

Já jako ředitel jsem spokojený, že 5 % z navýšení platů mohu použít pro odměňování těch pedagogů, kteří se velkou mírou podílejí na rozvoji výuky a školy.

Pedagogové jsou jistě spokojeni s jakýmkoliv zvýšením platu.

- **Už je znám rozpočet na platy na rok 2021. Budete na základě přiděleného PHmax měnit PHškoly? Pokud ano jak?**

Nemáme systém financování PHmax, ale přidělené prostředky na platy zaměstnanců jsou dostačující a kopírují rok předešlý + navýšení o 9 %.

- **Jaké dotační programy EU, MŠMT nebo kraje využíváte? Jak hodnotíte jejich dostupnost a „jednoduchost“ při podání žádosti event. vypořádávání dotace.**

Využíváme Šablony II. Jsme schopni tyto šablony plnit a odevzdávat v termínech, které jsou stanoveny. Má na tom, ale velký podíl naše skupina MAS pohoda venkova, která nám administruje šablony v systému MS 2014+.

- **Zřizovatel Vám na rok 2021 snížil o 5 % provozní příspěvek města. Ve které oblasti budete nuceni šetřit?**

Toto je složitá otázka. My jsme jako škola, kvůli pandemii koronaviru, nepřišli jen o 5 % z provozního příspěvku města, což činí cca 50 000 Kč, ale přicházíme o velkou část financí, kvůli odhláškám ze studia v ZUŠ. Rodiče nesouhlasí s distanční výukou a v pololetí evidujeme cca 50 žáků, kteří skončili se studiem. V penězích pro provoz školy to znamená cca – 60.000 Kč.

Na druhou stranu, jsme tuto situaci předpokládali, a na pokrytí ztrát z budoucích období jsme vytvořili kladný hospodářský výsledek při uzávěrce roku 2020, který by měl být dostatečným finančním polštářem pro pokrytí financování školy v roce 2021.

- **Projevila se reforma financování v odměňování ve Vaší škole?**

Ano.

- **Jak jste spokojeni s navýšením platů v letošním roce o 4 % do tarifů a o 5 % na nenárokové složky rozdělované ředitelem školy?**

Pokud přidělené prostředky dostanu (5 % do nenárokových složek a nebudou kráceny), tak jsem spokojená. Mohu výrazně odstupňovat odměny učitelů vzhledem k nastaveným kritériím jejich práce.

- **Už je znám rozpočet na platy na rok 2021. Budete na základě přiděleného PHmax měnit PHškoly? Pokud ano jak?**

Nebudeme.

- **Jaké dotační programy EU, MŠMT nebo kraje využíváte? Jak hodnotíte jejich dostupnost a „jednoduchost“ při podání žádosti event. vypořádávání dotace.**

Krajské dotace pro nadané žáky, podpora polytechniky, podpora preventivního programu (SEMIRAMIS) a Šablony MŠMT. Pro dotace MŠMT využíváme službu firmy TOP PRIORITY, která nám zajišťuje dokumentaci, závěrečné zprávy, vypořádání dotací a komunikaci s MŠMT. Krajské dotace podáváme a vypořádáváme my. Vše je přehledné a srozumitelné.

- **Zřizovatel Vám na rok 2021 snížil o 5 % provozní příspěvek města. Ve které oblasti budete nuceni šetřit?**

Opravy a vybavení školy (nábytek, koberce, malování, herní doplňky, vybavení zahrady apod.).

- **Projevila se reforma financování v odměňování ve Vaší škole?**

Ano – nemalé mimořádné odměny, menší počet dětí ve třídě – možnost individuální péče.

- **Jak jste spokojeni s navýšením platů v letošním roce o 4 % do tarifů a o 5 % na nenárokové složky rozdělované ředitelem školy?**

U pedagogických pracovníků – ANO, jsem spokojená.

U nepedagogických pracovníků – NE, nejsem spokojená (jsou součástí celého týmu a jsou pro nás a děti nepostradatelní).

- **Už je znám rozpočet na platy na rok 2021. Budete na základě přiděleného PHmax měnit PHškoly? Pokud ano jak?**

PHmax = 350 PHškoly = 357,5

Úvazek 8 hodin týdně bych neobsadila kvalitním pracovníkem, proto jsem navýšila toto místo na 15,5 hodin týdně, tedy půl úvazek.

- **Jaké dotační programy EU, MŠMT nebo kraje využíváte? Jak hodnotíte jejich dostupnost a „jednoduchost“ při podání žádosti event. vypořádávání dotace.**

Šablony I., II., III: dostupnost ANO, velké množství administrativy.

Obědy do škol: přiměřená dostupnost i administrativa.

- **Zřizovatel Vám na rok 2021 snížil o 5 % provozní příspěvek města. Ve které oblasti budete nuceni šetřit?**

V minulých letech jsme se zaměřili na vybavení tříd moderními pomůckami, hračkami, ale i nábytkem – v této oblasti budeme pravděpodobně šetřit.

Příloha 7 - Rozhovor s Ing. Evou Pelikánovou – učitelkou na ZŠ Komenského a zároveň
mzdovou účetní ZŠ Komenského

- **Projevila se reforma financování v odměňování ve Vaší škole? Jak?**

Ano, pozitivně ovlivnila mzdový rozpočet školy. Pan ředitel má dostatek disponibilních mzdových prostředků k odměňování svých zaměstnanců. Je to jeden z účinných nástrojů ohodnocení kvalitní práce (rovná se pochvaly) a motivace k dalším kvalitním pracovním výkonům.

- **Jak jste spokojeni s navýšením platů v letošním roce o 4 % do tarifů a o 5 % na nenárokové složky rozdělované ředitelem školy?**

Rozdělení nenárokových složek nese jistá úskalí spojená s rozhodováním ředitelů, kteří by měli své zaměstnance hodnotit objektivně, což se velmi těžce realizuje. Jsme lidé a každý z nás hodnotí věci, lidi, události ze svého pohledu, tedy subjektivně. Možným řešením by byl např. ministerstvem školství vytvořený kvalitní hodnotící manuál se všemi kritérii, ke kterým by měl vedoucí pracovník přihlédnout.

- **Už je znám rozpočet na platy na rok 2021. Budete na základě přiděleného PHmax měnit PHškoly? Pokud ano jak?**

Pravděpodobně ano. Nabízí se možnost zkvalitnění výuky cizích jazyků rozdělením žáků do menších výukových skupin.

- **Jaké dotační programy EU, MŠMT nebo kraje využíváte? Jak hodnotíte jejich dostupnost a „jednoduchost“ při podání žádosti event. vypořádávání dotace.**

Využíváme projekt Erasmus+, dobrovolníci z cizích zemí pomáhají při výuce zejména cizích jazyků i ve školní družině. Jsme již ve třetím kole „Šablon“, využíváme městské i krajské granty. Nejdostupnější a administrativně nejsnazší jsou z mého pohledu městské granty.

- **Co by podle Vás pomohlo ke zlepšení vzdělávání ve Vaší škole?**

Nápadů mám celou řadu. Vadí mi zkonstatělost celého systému. Řada žáků vychází ze školy samotným vzděláváním otrávená. Nezohledňuje se individuálnost jednotlivých

děti, nerozvíjí se (nebo jen málo) jejich nadání, vlohy. Děti se slabším intelektem jsou často frustrované, nemáme možnost v nich rozvinout jejich silné stránky. Větší investice do školství, která by umožnila individuálnější přístup k žákům, by v budoucnu přinesla naší společnosti velká pozitiva. Mohli bychom vychovat generace mladých lidí, kteří znají svoji hodnotu, jsou si vědomi svých předností a umí je náležitě využít.

Proto bych zavedla víc volitelných předmětů se širokým záběrem – od klasických vzdělávacích po rukodělné – již od prvního stupně (děti se v tomto směru profilují velmi brzy). Zřídila bych třídy pro slabší žáky, kteří při hodině často ruší, protože nestačí na probírané učivo. Tyto děti by v případě, že látku nepochopily, mohly odejít do třídy, kde by jim jiný učitel vše znovu v klidu vysvětlil. Což by znamenalo novou revizi RVP a navýšení počtu pedagogických zaměstnanců.

V každé škole bych zavedla dalšího administrativního pracovníka, který by vyřizoval část administrativních povinností učitelů, např. sepisování individuálních plánů žákům, zápisy z porad, administrativa kolem soutěží a grantů, vybírání a evidování informovaných souhlasů rodičů a dalších dokladů při organizaci školních akcí, korespondenci s rodiči při informování o nedostatečném prospěchu žáka či výchovných opatřeních atd.

Kladla bych větší důraz na vzdělávání pedagogů. Věda a zejména IT technologie jdou dopředu neuvěřitelnou rychlostí a my (učitelé) se často stáváme v této oblasti méně gramotnými než naši žáci.

- **Projevila se reforma financování v odměňování ve Vaší škole?**

Ano, mám větší možnosti odměňovat zaměstnance, škola získala celkově větší obnos peněz.

- **Jak jste spokojeni s navýšením platů v letošním roce o 4 % do tarifů a o 5 % na nenárokové složky rozdělované ředitelem školy?**

Spokojená jsem, mám větší možnosti při odměňování aktivnějších zaměstnanců. Na škole nemáme osobní ohodnocení, protože na ně nikdy nezbývaly finance.

- **Už je znám rozpočet na platy na rok 2021. Budete na základě přiděleného PHmax měnit PHškoly? Pokud ano jak?**

Zvýšil se nám počet žáků na druhém i prvním stupni v některých třídách, budeme od září 2021 více dělit žáky na skupiny (hlavně při výuce cizích jazyků a praktických předmětů, jako např. informatiky, pěstitelské práce, technické práce).

Budeme tedy přijímat 2 nové učitele na druhý stupeň, myslím si, že tím změníme PH školy.

- **Jaké dotační programy EU, MŠMT nebo kraje využíváte? Jak hodnotíte jejich dostupnost a „jednoduchost“ při podání žádosti event. vypořádávání dotace.**

- z EU a MŠMT využíváme Šablony II (vzhledem k situaci dokončujeme) a Šablony III (začínáme).
- KÚ: využíváme dotační programy na aktivity žáků (dříve fotodílny), vzdělávání pedagogického sboru, preventivních programů žáků (Semiramis).
- Dotační programy jsou na administrativu jednoduché, zvládneme si je podat a vyúčtovat sami.
- S dotačními programy Šablony II a III nám pomáhá externí firma (TOP PRIORITY), bez pomoci bychom administrativu nezvládli, výstupy jsou dost specifické.

- **Zřizovatel Vám na rok 2021 snížil o 5 % provozní příspěvek města. Ve které oblasti budete nuceni šetřit?**
 - omezíme obnovu zastaralého vybavení tříd a školní družiny (původní z 80. let) skříně, židle, stoly.
 - problémy máme v oblasti mzdových prostředků, hradili jsme některé činnosti z peněz zřizovatele např. práci správy IT, úklidu, restaurování a vycpávání živočichů odborníkem (v současnosti to zvládáme ufinancovat ze státního rozpočtu vzhledem k distanční výuce).